

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

FATİH PROJESİ KAPSAMINDAKİ OKULLARDA
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMININ
SINIF YÖNETİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ezgi ALBAYRAK

Antalya

Şubat, 2014

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

FATİH PROJESİ KAPSAMINDAKİ OKULLARDA
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMININ
SINIF YÖNETİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Ezgi ALBAYRAK

Danışman: Doç. Dr. Ali SABANCI

Antalya

Şubat, 2014

Antalya, 2014
Akdeniz Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Tezli Yüksek Lisans Programı 20038509101 numaralı öğrencisi Ezgi ALBAYRAK' ın bu çalışması, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

:Prof. Dr. Ayşe ANAFARTA KURUÜZÜM

Üye(Danışman)

:Doç. Dr. Ali SABANCI

Üye

:Prof. Dr. Mualla BİLGİN AKSU

Tez Konusu:

FATİH Projesi Kapsamındaki Okullarda Bilişim Teknolojilerinin Kullanımının Sınıf Yönetimi Açısından Değerlendirilmesi

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi: 14/02/2014

Mezuniyet Tarihi:

Onay

.../.../2014

Doç. Dr. Selçuk UYGUN
Enstitü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçalardan gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanımda alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

14/02/2014
Ezgi ALBAYRAK

ÖNSÖZ

FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesi adlı tez çalışmamda bilgi birikimi, hayat tecrübesi, kişiliği ile her zaman örnek alacağım, güvenini hep yanımda hissettiğim, çalışmanın her aşamasında bilgi ve deneyimleriyle destek veren, yardımını esirgemeyen, çalışmamda büyük katkısı ve emeği bulunan Sayın Hocam ve Danışmanım Doç. Dr. Ali SABANCI' ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimimde bilgi ve tecrübeleriyle yetişmemde emeği olan değerli Hocalarım Prof. Dr. Mualla BİLGİN AKSU, Doç. Dr. İlhan GÜNBAYI, Yrd. Doç. Dr. Türkan MUSTAN AKSU, Yrd. Doç. Dr. Kemal KAYIKÇI ve Doç. Dr. Cem GÜZELLER' e çok teşekkür ederim.

Çalışmam sırasında bana destek veren, zamanını ayırarak sorularıma tüm içtenlikleri ile yanıt veren öğretmenlere, hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan ve desteklerini esirgemeyen sevgili eşime, aileme ve emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Ezgi ALBAYRAK

ÖZET

FATİH PROJESİ KAPSAMINDAKİ OKULLARDA BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMININ SINIF YÖNETİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Albayrak, Ezgi

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programı

Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Ali Sabancı

Şubat 2014, sayfa, 78

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilgi ve iletişim teknolojileri neredeyse hayatın her alanında kullanılmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili içerikler de vazgeçilmez ders materyalleri haline gelmiştir. FATİH Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak, okullarımızdaki teknolojiyi iyileştirmek ve bilişim teknolojilerinin derslerde etkin kullanımını sağlamak için önemli bir proje olarak değerlendirilebilir.

Bu tez çalışmasında, FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma da nitel araştırma yöntemi uygulanmış ve görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Antalya ilinde FATİH Projesi kapsamında etkileşimli tahta ve tablet bilgisayar teknolojileri dağıtılan okullarda görev yapan on beş öğretmen oluşturmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki açık uçlu sorular ile elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiş, kodlar yapılarak temalar elde edilmiş, bulgulara yönelik yorumlar yapılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; öğretmenlerin etkileşimli tahta teknolojisini derslerinde sıklıkla kullandıkları, ders plan, program ve etkinliklerine dahil ettikleri görülmektedir. Öğretmenler, etkileşimli tahta ile çoğunlukla konu anlatımı, sunum gösterme ve video izletme etkinlikleri yapmaktadırlar. Öğretmenler etkileşimli tahta teknolojisinin kendilerine zamandan tasarruf sağladığını ve zamanı daha etkin kullandıklarını belirtmektedirler. Öğretmenlerin çoğunluğu etkileşimli tahtanın, sınıf içerisinde iletişimi arttırdığını, sınıf atmosferini olumlu etkilediğini ve

öğrencinin güdülenmesini sağlayarak derse katılımını arttırdığını belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen diğer bulgular ise; teknik arızalardan dolayı derste zaman kaybı yaşanması, içeriklerin yeterli bulunmaması, tablet bilgisayarların öğrenciler tarafından dersin amacı dışında kullanılması, etkileşimli tahtaların dersliklerin farklılıklarından dolayı kullanım zorluğu olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak; etkileşimli tahta kullanılarak yapılan interaktif uygulamaların sınıf yönetimi açısından geleneksel öğretim modellerine göre daha olumlu katkılar sağladığı söylenebilir. Tablet bilgisayarların ise pilot okullardaki uygulamalarında amaca uygun olarak kullanılamadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle tablet bilgisayarlarının etkinleştirilebilmesi için dersin kazanımlarına uygun içeriklerin tasarlanması ve öğrencilerin ilgilerini çekebilecek nitelikte sunulması gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Etkileşimli tahta, tablet bilgisayar, FATİH Projesi

ABSTRACT

EVALUATION OF THE USAGE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE SCHOOLS INCLUDED TO FATİH PROJECT BY MEANS OF CLASSROOM MANAGEMENT

Albayrak, Ezgi

Master of Science Degree, Educational Administration and Supervision Program

Thesis Supervisor: Associate Prof. Dr. Ali Sabancı

February 2014, 78 pages

In the current century information and communication technologies have been used in almost every area of life. Information and communication technologies related content has become one of the most essential course materials. FATİH Project can be considered and is highly expected to provide equality of opportunity in education and training, to improve instructional technology and ensure effective use of ICT in the lessons.

The purpose of this study was to evaluate the effect of the use of information technology in schools on the classroom management. The study was designed in qualitative research method and interview techniques were used to gather data. The study group consisted of fifteen teachers who work in the schools in which FATİH Project (interactive whiteboards and tablet computer) was implemented in Antalya. The interviews were carried on with the help of semi-structured interviews' form in which open-ended questions including probe questions were asked. The data obtained were analyzed using descriptive analysis. First of all, the data were prepared for the analysis. In the second stage the interviews were coded and in the third stage themes were derived out of these codes.

According to the findings obtained from the study, teachers' made use of the interactive whiteboard technology very often and included this kind of content in their classes, lesson plans, and classroom activities. It was found that teachers use interactive whiteboards mostly for their lectures, presentations and video shows. Teachers stated that using interactive whiteboard technology they saved time and use the time more effectively. The majority of teachers reported that the use of

interactive whiteboards increased communication among students, affected the classroom atmosphere positively and increased attendance by ensuring more motivation. Research obtained from further analysis, however, showed that failures and loss of time were experienced because of technical problems. Content of the information technology were believed not to meet students' needs and interest. Another finding was that students used the tablets for such as game playing etc. The findings showed that because the classrooms were different from one another, important problems occurred and stated.

Consequently, as a result of using interactive whiteboards, classroom management was affected positively and teachers felt that they were more successful in classroom management than they gained success in traditional teaching models. The interviews showed also that tablet computers were not used for instructional purposes as it was expected. Therefore, in order to use the tablets affectively the contents of the courses must be designed and organized accordingly and they must include information attractive for the students.

Keywords: interactive whiteboard, tablet computers, FATİH Project

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı	4
1.3. Araştırmanın Problemi	4
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Araştırmanın Sayıltıları	5
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.7. Tanımlar	5

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. İletişim.....	6
2.2. Teknoloji	7
2.3. Bilgi ve İletişim Teknolojileri	8
2.4. Eğitimde Teknolojinin Kullanılması	11
2.4.1. Eğitim Teknolojisi	12
2.4.2. Öğretim Teknolojisi.....	13
2.4.3. Bilgisayar Destekli Öğretim	15
2.5. Fatih Projesi.....	16
2.6. Sınıf Yönetimi	17
2.7. Sınıf Yönetiminin Boyutları.....	19
2.7.1. Sınıfın Fiziksel Ortamının Yönetimi	19
2.7.2. Plan Program ve Etkinliklerin Yönetimi	21

2.7.3. Sınıfta İlişki ve İletişimin Yönetimi	22
2.7.4. Sınıfta Davranış Yönetimi	23
2.7.5. Sınıfta Zaman Yönetimi	23
2.8. İlgili Araştırmalar	24

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	31
3.2. Çalışma Grubu.....	31
3.3. Veri Toplama Aracı.....	32
3.4. Veri Toplama Süreci	32
3.5. Verilerin Analizi.....	33

BÖLÜM IV

BULGU VE YORUMLAR

4.1. Demografik Bilgilere İlişkin Bulgular	34
4.2. Plan, Program ve Etkinliklerin Yönetimine İlişkin Bulgular	37
4.3. Sınıfın Fiziksel Ortamının Yönetimine İlişkin Bulgular	40
4.4. Sınıfta İlişki ve İletişimin Yönetimine İlişkin Bulgular	42
4.5. Zaman Yönetimine İlişkin Bulgular	45
4.6. Davranış Yönetimine İlişkin Bulgular	47

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma	50
5.2. Öneriler.....	53
5.2.1. Uygulamacılara Öneriler.....	53
5.2.2. Araştırmacılara Öneriler	54

KAYNAKÇA	56
-----------------------	-----------

EKLER.....	64
-------------------	-----------

Ek-1.Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	64
--	----

ÖZGEÇMİŞ.....	68
----------------------	-----------

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4. 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet, Kıdem, Branş Ve Eğitim Durumuna Göre Dağılımları	34
Tablo 4. 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Derslerde Daha Önce Kullandıkları Bilgi İletişim Teknolojileri Ve Bu Teknolojileri Kullanma Süreleri	35
Tablo 4. 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Aldıkları Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri.....	36
Tablo 4. 4. Plan, Program ve Etkinliklerin Yönetimine İlişkin Bulgular	37
Tablo 4. 5. Sınıfın Fiziksel Ortamının Yönetimine İlişkin Bulgular	40
Tablo 4. 6. Sınıfta İlişki Yönetimine İlişkin Bulgular	42
Tablo 4. 7. Zaman Yönetimine İlişkin Bulgular	45
Tablo 4. 8. Davranış Yönetimine İlişkin Bulgular	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İletişim Süreci	6
Şekil 2: Eğitim İletişimi Süreci	6

KISALTMALAR LİSTESİ

BDE: Bilgisayar Destekli Eğitim

BT: Bilişim Teknolojileri

FATİH: Fırsatları Arttırma Teknolojiyi ve İyileştirme Hareketi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

N: Veri Sayısı

%: Yüzde

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilgi ve iletişim teknolojileri neredeyse hayatın her alanında kullanılmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hayatın her alanında kullanılması bilginin üretilmesini, yayılmasını, paylaşılmasını ve kullanılmasını hızlandırmıştır. Bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler sonucunda bilgi toplumları oluşmuş ve eğitim sistemleri artık bilgi toplumuna uygun bireyler yetiştirmek zorunda kalmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı bilgi toplumunu, bilgiyi arayan, ona ulaşabilen, ulaştığı ve elde ettiği bilgileri sınıflandırabilen, depolayabilen ve en iyi şekilde değerlendirebilen bireylerden oluşan toplum olarak tanımlamıştır (Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], 1998).

Günümüzün bilgi toplumunda eğitimli insan, kendisi ile ilgili gelişmeleri takip edebilen, bunları hayatında uygulayan, sorgulayan, gelişime açık, bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanabilen bir kişi anlamına gelmektedir (MEB, 2009). Bilgi teknolojilerindeki araçları kullanabilme, veri toplama, yorumlama ve bu verileri kullanabilme, uygun bilgi teknolojilerini kullanarak çalışma yapabilme bilgi toplumunda bir öğrencinin sahip olması gereken beceriler arasındadır (Tor ve Erden, 2004).

Milli Eğitim Bakanlığı bilgi toplumu oluşturmak için kullanılacak olan müfredatı oluştururken vizyonunu öğrencilerin bilgisayar okuryazarı olarak yetişmesi şeklinde belirlemiştir. Milli Eğitim şuralarında alınan kararlar doğrultusunda öğrencilerin günlük hayatta ve öğrenme öğretme sürecinde bilgisayarı kullanabilir hale getirmek amacıyla olabildiğince eğitimin her kademesinde bilgisayar okuryazarlığının yaygınlaştırılması amaçlanmıştır (MEB, 1998). Bunun sonucunda bilgi ve iletişim teknolojileri ile destekli çoklu ortam içerikleri vazgeçilmez ders materyalleri haline gelmiştir.

Günümüz dünyasında, bireylerin bilgiyi sadece kaynaktan almaları beklenmemekte, bilgiye ulaşma yollarını bilen, bunları kullanabilen bireylerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bireylerin bu kazanımları gerçekleştirmelerinde, öğretmenlerin etkin bir öğrenme ortamı tasarlamalarında, öğretim teknolojileri ilkeleri göz önünde bulundurularak hazırlanmış öğretim materyallerinin kullanımı büyük öneme sahiptir (Şahin ve Yıldırım, 1999). Eğitimde materyal kullanımı, öğrencilerin algılamasını kolaylaştırır, ilgi uyandırır, öğrenme zamanını azaltır, bilginin kalıcılığı olmasına yardım eder. Öğrencin konuya katılımını artırır, araştırma isteği uyandırır (Aslan ve Doğdu, 1993).

Teknolojinin eğitimde kullanıldığı ilk uygulama olan Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) ile sınıf içerisinde teknolojinin kullanılması yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır. Teknoloji ve materyallerin sınıf içerisinde kullanılmasının yaygınlaşmasının ardından 1991'lere gelindiğinde eğitimde akıllı tahtalar (etkileşimli tahta) kullanılmaya başlanmıştır (Şad, 2012).

Eğitim ortamında yaygınlaşan etkileşimli tahtaların genel olarak çalışma sistemine bakıldığında dokunmatik bir tahta, bir projeksiyon cihazı ve bir bilgisayardan oluşmaktadır (Şad, 2012). Eğitimde etkileşimli tahta kullanımı ile öğrenci içerik ile etkileşime girdiğinden öğrenme düzeyi daha üst seviyelere çıkmaktadır. Öğrenmenin üst düzeye çıkabilmesi için öğreten bireylerin materyalleri hazırlarken etkileşime ve öğrenci katılımına yönelik materyaller kullanmasına özen göstermelidirler. Öğretim görevini üstlenen bireylerin etkileşimli tahta kullanımını bilmeleri bu açıdan oldukça önemlidir (Zengin, Kırılmazkaya ve Keçeci, 2011).

Ülkemizde 2004 yılından itibaren uygulanmaya başlanan yapılandırmacı (oluşturmacı) yaklaşım ilkelerine uygun olan öğretim programlarında bilişim teknolojilerinin kullanımı önemle vurgulanmıştır. Yeni öğretim programları öğrencilere kazandırılması istenilen, bilgi, beceri, değer ve kavramların anlatım yönteminin dışında özellikle bilişim teknolojileri ile bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve daha kalıcı hâle getirilmesini öngörmektedir. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının yetersiz kaldığı içinde bulunduğumuz bilgi ve teknoloji çağında, çoklu zekâ ve yapılandırmacı eğitim yaklaşımlarında ön plana çıkan becerilerin arasında bilişim teknolojilerini etkin olarak kullanma da vardır (MEB, 2013). Eğitimde teknolojik

gelişmelerden yararlanmak için Milliği Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından planlanan yeniliklerden ve bu güne kadar planlananlar içinde en kapsamlılarından biri FATİH Projesi'dir.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), okullarda teknoloji kullanımını artırmayı hedefleyen Bilişim Teknolojisi (BT) kullanımlı FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi'ni öngörmüş ve hayata geçirmiştir. Bu proje, gündeme geldiğinden bu yana ilk önce eğitim camiası daha sonra toplumun bütün kesimleri tarafından yakından takip edilen bir konu olmuştur. Eğitimde FATİH Projesi'nin bileşenlerinden biri olan "Öğretim Programlarında Etkin BT Kullanımı Bileşeni" ile de etkinlik ve kazanım ya da öğrenci merkezli olarak tanımlanan öğretim programlarının BT araçlarının etkin kullanımını içerecek hâle getirilmesi hedeflenmektedir (MEB, 2013). Bu bileşenin temel amacı; dersin amaç ve hedeflerine, öğrenme alanlarına ve öğretim ilke ve yöntemlerine uygun olarak hazırlanmış kazanımların uygulanmasında ve öğretim etkinliklerinde FATİH Projesi kapsamında dersliklere sağlanan BT' nin daha etkin biçimde kullanılmasının sağlanmasıdır. FATİH Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullarda dizüstü bilgisayar, LCD panel, etkileşimli tahta ve internet ağ altyapısı sağlanmasını öngörmektedir.

Bu proje çerçevesinde öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmesi planlanmıştır. Bu süreçte öğretim programları, bilgisayar teknolojisi destekli öğretime uyumlu hale getirilerek eğitsel E-içerikler oluşturulacaktır. FATİH Projesi, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütölmekte olup, Ulaştırma Bakanlığı tarafından desteklenmektedir. Projenin beş yılda tamamlanması ön görölmüştür. Birinci yıl ortaöğretim, ikinci yıl ortaokul, üçüncü yıl ise ilkokul ve okul öncesi kurumlarının ihtiyaçlarının tamamlanması hedeflenmektedir (MEB, 2013). Bu araştırmada FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesine çalışılmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu araştırmada, FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından etkilerini betimlemek amaçlanmaktadır. Araştırma, Antalya İl'inde FATİH Projesi kapsamında etkileşimli tahta ve tablet bilgisayarların dağıtıldığı okullarda görev yapmakta olan öğretmenleri kapsamaktadır. Bununla birlikte elde edilecek bulgular daha kapsamlı çalışmalara ışık tutma bakımından da özel bir önem içermektedir.

1.3. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın problemi, FATİH Projesi kapsamındaki okullarda kullanılan bilişim teknolojilerinin sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesidir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Eğitim uygulamalarında öğretim teknolojilerinden faydalanmak, öğrencileri motive eden ve yeni kazanımlar elde etmelerini sağlayan bir süreçtir. Multimedya içerik kullanımı öğrenciyi derse motive etmede öğretmene çok fazla katkı sunmaktadır (Özan ve Özdemir, 2010) Eğitimde materyal kullanımı, öğrencilerin algılamasını kolaylaştırır, ilgi uyandırır, öğrenme zamanını azaltır, öğrencinin derse katılımını artırır, araştırma isteği uyandırır ve bilginin kalıcı olmasına yardımcı olur (Aslan ve Doğdu, 1993). Öğretmenin sınıf ortamını eğlenceli ve öğretici kılabilmesi için öğretim teknolojilerinden ve materyallerinden faydalanabilmesi gerekmektedir. Literatürde görülmektedir ki, teknoloji kullanılan sınıflarda daha öğrenci merkezli bir eğitim sunulmaktadır. Dolayısıyla klasik öğretmen merkezli eğitimde kullanılan sınıf yönetimi yaklaşımlarının da değiştirilmesi gerektiği söylenebilir.

Bu çalışma, FATİH Projesi kapsamında Antalya il merkezinde uygulamaların yapıldığı okullarda görev yapan öğretmenlerin, etkileşimli tahta ve tablet bilgisayar teknolojisi kullanımının sınıf yönetimi üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizi neticesinde yapılacak olan değerlendirmelerin, FATİH Projesi kapsamında henüz uygulamaya geçmeyen okullara deneyim ve geri dönüt kazandırma, olumlu ve olumsuz yanları ortaya koyma açısından oldukça önemlidir.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

Katılımcıların, görüşme formunda kendilerine yöneltilen sorulara içten ve samimi yanıtlar verdiği kabul edilmiştir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma 2012-2013 yılı Antalya İl'inde FATİH Projesi kapsamında etkileşimli tahta ve tablet bilgisayarların dağıtıldığı pilot okullarda görev yapmakta olan öğretmenlerden elde edilen görüşme verileriyle sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

FATİH Projesi: Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

BT: Bilişim Teknolojileri

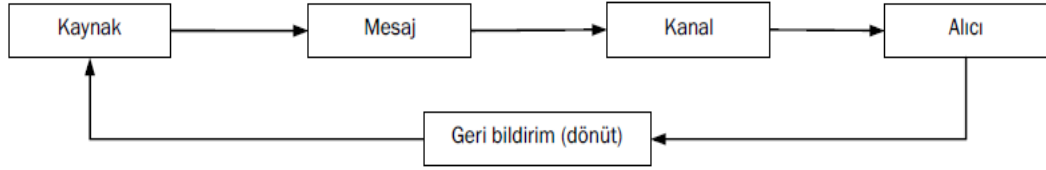
MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

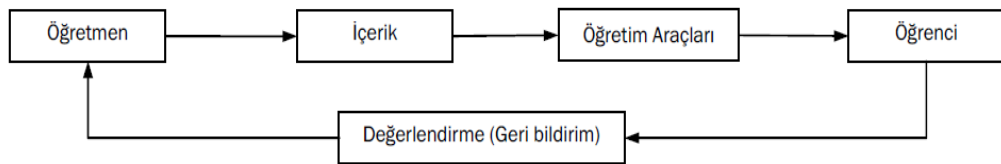
2.1. İletişim

Sosyal bir varlık olan insan, çevresi ile iletişim kurarak hayatını sürdürür. İletişim sayesinde insanlar, örgütler ve toplumlar arasında etkileşim kurulur. İletişimin temel unsurları Şekil 1’de verilmiştir (Deryakulu, 1991). Bunlar kaynak, mesaj, kanal ve alıcıdır. Kaynak, bir kişi, bir örgüt, bir topluluk ya da bir radyo, televizyon vb. olabilir. Kanal kişi konuşurken oluşan ses dalgası, telefon için kablo içindeki teller, kablosuz iletişim için ise havadaki sinyallerdir. Mesaj kaynağın ürettiği sözel ya da görsel sembolleridir. Alıcı ise bir iletişim sürecindeki olmazsa olmazlardanır. Bu, bir insan, bir örgüt ya da bir topluluk olabilir (Tutar ve Yılmaz, 2010).

Şekil 1: İletişim Süreci

İletişimin insanlar arasındaki bilgi alışverişi olduğundan hareketle bu işte amaçlanan şey anlatmak, anlamak, öğrenmek, öğretmek gibi ihtiyaçları gidermektir. Eğitimin de bir iletişim süreci olduğunu belirterek diyebiliriz ki; iletişim olmaksızın eğitimden bahsetmek mümkün değildir. Şekil 1’de verilen iletişim süreci eğitime uyarlanırsa Şekil 2’teki gibi temelde iletişim sürecinin aynısı bir süreç ile karşılaşırız (Deryakulu, 1991).

Şekil 2: Eğitim İletişimi Süreci

Öğretmenin eğitim amaçlarını gerçekleştirmek için iletişim kurması gerekir. İletişimin insanlar arasındaki bilgi alışverişi olduğundan hareketle bu işte amaçlanan

şey anlatmak, anlamak, öğrenmek, öğretmek gibi ihtiyaçları gidermektir (Deryakulu, 1991).

Günümüzde iletişimin en büyük yardımcısının teknoloji olduğu söylenebilir. Teknolojinin bireyler arasındaki iletişim süreçlerinin etkinleşmesinde ve çeşitlenmesinde önemli rol aldığı anlaşılmaktadır. Teknolojik gelişmeler ders içeriklerinin ve öğretim araçlarının zenginleşmesinde dikkate değer bir farklılaşmaya yol açmıştır. Bu öğretim araçlarının değerlendirilmesinden önce teknoloji kavramına değinmek gerekmektedir. Bu bakımdan aşağıda teknoloji kavramı ile ilgili tanımlara ve açıklamalara yer verilmiştir.

2.2.Teknoloji

İçinde bulunduğumuz yüzyılda her alanda olduğu gibi eğitimde de teknoloji kullanımı giderek yaygınlaşmakta ve eğitimin her alanında teknolojiden etkin bir şekilde yararlanılma yoluna gidildiği görülmektedir. Eğitimde teknolojinin kullanılmasından bahsetmeden önce teknolojiye yüklenen anlamların bilinmesi önem taşımaktadır.

Alan yazında teknoloji şöyle tanımlanmıştır; teknoloji kelimesi latince “texere” yani “dokuma” ya da “inşa etme” anlamına gelen sözcüklerden türetilmiştir. Fransız sosyolog Jacques Ellul, “Bilimsel bilgiyi kullanan herhangi bir uygulamalı sanat” ifadesinden hareketle, bu uygulamalı sanatı “technique” olarak adlandırarak, malzemenin sadece teknolojinin küçük bir kısmını oluşturduğunu ve teknolojiye, makineye ait öğretim uygulamalarının da dahil olduğunu belirtmiştir (Kaya, 2005). Teich (1993), “ O, yaşantımızı her yönden etkileyen kültürel, sosyal, politik ve zeka öğelerinde yaygın ve karmaşık sistemdir.” diyerek makineden çok anlam ifade ettiğini ortaya koymuştur. Daha geniş anlamda teknoloji, makineler, işlemler, süreçler, yöntemler ve kontrol işlemleri gibi bileşenlerin belli bir düzeyde etkileşimini içerir (Koşar, 2003). Başka bir deyişle teknoloji, makineleri içermesinin yanı sıra yöntemleri, sistemleri, gerek insan tarafından gerek insansız yöntem ve kontrol mekanizmalarını sorunlara olan ilgiyi, sorunların zorluk derecesine göre bir bakış şeklini, teknik çözümlerin olabilirliği ve bu çözümlerin yaygın bir şekilde göz önünde bulundurulduğu gibi ekonomik değerlerini içermektedir (Kaya, 2005).

Teknoloji ile ilgili olarak Can (1992) “teknoloji, mal ve hizmet üretmek amacıyla eldeki bilgi ve tekniklerin kullanılmasıdır” ifadesini kullanmıştır. Fidan (1996) ise “teknoloji, en yalın anlamı ile kuramsal bilgilerin ve bilimsel yasaların uygulamaya dönüştürülmesi işidir” şeklinde tanımlama yapmıştır.

Teknolojide amaç insanların hayatını kolaylaştıracak bilgi üretmek ve bu bilgilerin pratik olarak uygulama yolları geliştirilmesi ise, teknolojinin insanı temel aldığı, bundan dolayı da evrensel ve tarafsız bir yapı olduğu anlaşılmaktadır (İşman, 2005). Teknoloji, insanın bilimi kullanarak doğaya üstünlük kurmak için tasarladığı rasyonel bir disiplin olarak tanımlanabilir. Teknoloji somut ve deneysel anlamda temel olarak teknik yönden yeterli küçük bir grubun örgütlü bir hiyerarşi yardımıyla bütünün geri kalanı (insanlar, olaylar, makineler vb.) üzerinde denetimi sağlamasıdır (Er, 2007).

Teknoloji, bireylerin mevcut araç ve gereçleri kullanarak hayatlarını kolaylaştıracak yeni ürünler elde etmesidir. İletişim ve bilgi teknolojileri de son yıllarda bilim ve teknolojiye meydana gelen hızlı değişim ve gelişmelerden önemli ölçüde etkilemekte, hızla yayılmakta olan yenilikler yaşamın tüm boyutlarında hissedilmektedir. Bu değişim ve gelişmeler bilginin üretilmesini, yayılmasını, paylaşılmasını ve kullanılmasını hızlandırmış, bilgi, eğitimde olduğu kadar, toplum yaşamında da en temel unsur haline gelmiştir (Tor ve Erden, 2004).

Milli Eğitim Bakanlığı’nın bugüne kadar yapmış olduğu en büyük eğitim projesi olan FATİH Projesi bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak yapılan bir proje olduğu söylenebilir. Projeden bahsetmeden önce bilgi ve iletişim teknolojilerinin kavramsal temellerine değinilmiştir.

2.3. Bilgi ve İletişim Teknolojileri

“Veri, herhangi bir niteliğe yönelik bir takım gözlem ve ölçme sonuçlarının şekil, sembol vb. araçlarla ifade edilmiş şeklidir. Enformasyon (information) veya malumat, kişi, olay, durum hakkında konu içinde yer alan verilerdir. Doküman halinde veya veri tabanlarında kolaylıkla elde edilebilir. Sözlü, yazılı, grafik, beden dili mesajları enformasyonu oluşturur” (Duman, 2007). “Bilgi (knowledge), enformasyonun deneyim ve yargı ile bağdaştırılması durumudur. Kavrayışları, zihin

ve zihinsel işlemleri ve zihinde gelişen anlama ve öğrenme süreçlerini kapsar. Dolayısıyla, kişiye özel olup kodlanması zordur” (Duman, 2007).

Bilgi ve iletişim teknolojileri bilginin meydana getirilmesi, yönetilmesi, saklanması, yayılması için kullanılan çeşitli teknolojik araçlar ve kaynaklardır (Blurton, 1999). Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre bilgi teknolojisi, “bilginin toplanması, işlenmesi, saklanması ve gerektiğinde herhangi bir yere iletilmesi ya da herhangi bir yerden bu bilgiye erişilmesini elektronik, optik, bilgisayar yongası gibi tekniklerle kendiliğinden sağlayan, bilgisayar, genel ağ, cep telefonları, banka kartları, akıllı kartlar, telefonla sesli yanıt sistemleri, sayısal yayınlar gibi teknolojiler bütünüdür” (TDK, 2012).

Bilgi teknolojisi kavramı, farklı tanımlar ile birçok araştırmacı tarafından tanımlanmıştır. Bilgi teknolojisi; bilginin toplanmasında, işlenmesinde, depolanmasında, ağlar aracılığıyla bir yerden bir yere iletilmesinde ve kullanıcıların hizmetine sunulmasında yararlanılan ve iletişim ve bilgisayar teknolojilerini de kapsayan bütün teknolojilerdir (Tonta, 1999). Bir başka tanımda, bilgi teknolojisi terimi; elektronik anlamdaki bilgiye erişmede ve bu bilgiyi düzeltme, depolama, organize etme, yönetme ve sunmada kullanılan donanımları ve bilgisayar programlarını tarif etmede kullanılmaktadır. Bu anlamda; kişisel bilgisayarlar, tarayıcılar ve dijital kameralar donanım kategorisi içerisinde yer alırken veri tabanı depolama programları ve çoklu ortam programları ise yazılım kategorisi içerisinde yer almaktadır (UNESCO, 2003). Bilgi teknolojisi, bilginin yaratılması, toplanması, biriktirilmesi, işlenmesi, yeniden elde edilmesi, yayılması, korunması ve bunlara yardımcı olan araçlar olarak da tanımlanabilir (Akkoyunlu, 1995).

Bilgiye ulaşmada kullanılan teknolojiler aynı zamanda iletişim amaçlı da kullanılabildiği için bilgi teknolojisi ve iletişim teknolojisi birlikte kullanılmaya başlanmış ve bilgi ve iletişim teknolojileri, kısaca BİT kavramı ortaya çıkmıştır. Bilgi ve iletişim teknolojileri; bilgiyi iletmek, depolamak, yaratmak, paylaşmak için kullanılan radyo, televizyon, video, DVD, telefon (sabit ve mobil), uydu sistemleri, bilgisayar ve ağ donanımı ve yazılımı, ayrıca, bu teknolojiler tarafından sağlanan video konferans ve E-posta gibi hizmetlerini kapsamaktadır (UNESCO, 2006). Bir başka tanımda Olakulehin (2007), bilgiyi çeşitli biçimlerde toplama, depolama,

düzenleme ve aktarma sürecinde kullanılan çeşitli teknolojiler olarak ifade etmiştir. Bir başka tanıma göre ise BİT, bilgiyi iletmek, işlemek, yaratmak, yaymak, paylaşmak, depolamak ve yönetmek için kullanılan bilgisayar, telekomünikasyon, internet vb. elektronik kaynaklar ve servisler olarak tanımlanabilir (Jankowska, 2004).

Bilişim teknolojisi, Amerika Bilişim Teknolojisi Kurumu (ITAA) tarafından, “özellikle bilgisayar donanımı ve yazılım aracılığıyla, bilgisayar temelli bilgi sistemlerinin, çalıştırılması, tasarımı, geliştirilmesi, uygulanması, desteklemesi ve yönetimi” olarak tanımlanmaktadır. Kısaca enformasyon teknolojisi, enformasyonun depolanması, korunması, işlenmesi, gönderilmesi, yeniden elde edilmesi ve dönüştürülmesi için elektronik bilgisayar ve bilgisayar yazılımlarının kullanılmasıdır. Enformasyon teknolojisinde enformasyon (information) bazen, anlamında bir değişme olmaksızın, veri (data) yerine de kullanılmaktadır. Son zamanlarda, enformasyon teknolojisi, elektronik iletişim teriminin de eklenmesiyle anlamı ve kapsamı genişletilerek, Enformasyon ve İletişim Teknolojisi (ICT) olarak anılmaya başladığı gibi Türkiye’de bilgi, enformasyon ve iletişim sözcüklerini kapsayacak şekilde bilişim teknolojisi sözcükleri kullanılmaktadır (Vikipedi, 2008).

Bilişim kelimesi bilgi ve iletişim kelimelerinin anlam olarak birleşmesiyle oluşmaktadır. Bu nedenle bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü de, bilgi teknolojileri ve iletişim teknolojileri (telekomünikasyon) olarak iki temel alandan oluşmaktadır. Bilişim en geniş tanımıyla, bilginin düzenli bir biçimde elektronik makineler aracılığıyla işlenmesi bilimidir (Duman, 2007). Günümüzde yetiştirilen bireylerin bilgiye ulaşma, bilgiyi düzenleme, bilgiyi değerlendirme, bilgiyi sunma ve iletişim kurma becerileri bakımından donanımlı olması ve onları yetiştirecek olan öğretmenlere de bu becerilerin kazandırılması gerekmektedir (Akkoyunlu, 1995).

Günümüzdeki teknolojik gelişmelerin eğitim ve öğretimde de teknolojinin kullanılmasını gerektirdiği söylenebilir. Bilişim teknolojilerinin eğitim ve öğretime dahil edilmesinin en son uygulaması da FATİH Projesidir.

2.4. Eğitimde Teknolojinin Kullanılması

Teknolojinin insanların hayatına pek çok farklı şekilde girmesi, onu toplum hayatını değişim yapmaya itmektedir. Bu değişim, teknolojiyi hayatımızdaki pek çok yerde kullanmamızı gerektirmektedir. Eğitimin bir amacı da toplumun ihtiyaçları doğrultusunda bireyler yetiştirmek olduğundan eğitsel yapının da teknolojik bu değişime ayak uydurması gerekir (Akkoyunlu, 1995).

Hızla gelişen ve değişen dünyamızda, bilim ve teknolojiye hızlı ilerlemeler bilgi miktarının artmasına, hızlı bir şekilde oluşturulmasına ve yayılmasına neden olmuştur (Ekiz, Bayam ve Ünal, 2003). Teknolojik gelişmelerin gerisinde kalan bir eğitim kurumu topluma ve teknolojiye yetişemeyecektir. Günümüz Türkiye’inde bazı eğitim-öğretim kurumlarımız teknolojiyi aktif ve etkili bir şekilde kullanırken bazıları henüz bu duruma ayak uyduramamışlardır (İşman, 2002).

Çağdaş toplumlar, “Bilgi toplumu” adı verilen yeni bir düzende söz sahibi olabilmek ve diğer milletlere karşı üstünlük kurabilmek için bilgisayarları eğitim de dahil pek çok alanda kullanmaya çalışmaktadırlar (İmer, 2000). Öğrenci merkezli bir eğitim sistemi tasarlamak ve uygulamak çağdaş eğitimin temel gereksinimlerindendir (Yılmaz, Ulucan ve Pehlivan, 2010).

Günümüzde teknoloji her alanda kullanılmaktadır. Her alan için eğitimin gerekli olduğu düşünülürse ve teknoloji kullanımının şart olduğu eğitime dayanırsa sonuçla hem teknoloji hem de eğitim herkese lazım olan ve birbirini etkileyen iki temel unsurdur (Yanpar, 2005). Bu iki unsurun etkileşimi “eğitim teknolojisi” ve “öğretim teknolojisi” olmak üzere iki kavramı ortaya çıkarmıştır (Yanpar, 2005).

Teknolojinin eğitime adapte edilmesi sürecinde karşımıza “Eğitim Teknolojisi” kavramı çıkmaktadır. Eğitim teknolojisi, öğrenciye verilecek olan içeriğin öğrencinin anlayacağı seviyeye getirilmesi için kullanılan her türlü araç ve gereci kapsamaktadır. Dersin içerisinde kullanılması ise plan ve programda değişiklik yapılmasını öngörmektedir (Tataroğlu, 2009).

2.4.1. Eğitim Teknolojisi

Teknoloji, günümüzde insanoğlunun hayatını kolaylaştıran, yaşamında yenilik oluşturan her şeyin genel adı olarak kullanılabilmektedir. Alkan (1987)'a göre teknoloji “bilim ile uygulama arasında köprü görevi yapan bir disiplindir.” İşte bu köprü ile kazanılan değişimler hayatın her alanında kendini gösterdiği gibi elbette eğitimde de etkili olmaktadır.

Eğitim teknolojisi, eğitimle ilgili kuramların, öğretmen ve özellikle de eğitim etkinliklerinin merkezinde yer alan hedef kitleyi oluşturan öğrenci açısından en etken ve verimli uygulamalara dönüştürülebilmesi için, kuramsal esaslar, hedef, öğrenci, insan gücü, ortam, yöntem-teknik, öğrenme durumları ve değerlendirme gibi öğelerden oluşturulmuş uygulamalı bir bilim dalıdır. Yani eğitim uygulamalarına bilimsel, sistematik, bütüncül bir yaklaşımdır (Özateş, 2007).

Eğitim teknolojisi ile ilgili yapılan geçerli tanımlamalardan birisi şöyledir. “eğitim teknolojisi, problemlerin analizi ve bu problemlere ilişkin çözümlerin bulguları, uygulamaları, değerlendirilmeleri ve yönetimi için gerekli insanları, yordamları, fikirleri, ekipmanları ve organizasyonları içeren insan öğrenmesinin tüm yönlerini kapsayan, karmaşık, bütünlük bir süreçtir”. Buna göre eğitim teknolojisi, “gelişim öğrenme, öğretme, yönetim ve teknolojileri eğitim sorunlarının çözümlerine uyarlanmış bir bileşkesidir” şeklinde ifade edilmektedir (Kaya, 2005).

Alkan (1997), eğitim teknolojisi ile ilgili olarak, “Genelde eğitime özelde öğrenme durumuna egemen olabilmek için ilgili bilgi ve becerilerin işe koşulmasıyla öğrenme ya da eğitim süreçlerinin işlevsel olarak yapılandırılmasıdır” demiştir. Çilenti (1998)'e göre, eğitim teknolojisi, öğrenciler için özel amaçları gerçekleştirmek için gerekli yaşantıları saptama ve bu yaşantılar için gerekli eğitim durumlarını belirleme ve uygulamadır.

Ergin (1998)'e göre “eğitim teknolojisi, önemli amaçların gerçekleştirilmesinde etkili öğrenme sağlamak için iletişim ve öğrenme ile ilgili araştırmalardan hareketle, insan gücü ve dış kaynakları kullanılarak öğrenme-öğretme sürecinin tasarlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinde sistematik bir yaklaşımdır”. Burada iletişimin ön plana çıkan bir unsur olduğu görülmektedir.

Teknolojinin eğitimde kullanılması ve teknolojik imkânlardan eğitimde yararlanılması, eğitimin kalitesini ve niteliğini arttırmaktadır (Boyras, 2008). Eğitim teknolojisi, öğrencilerin bireysel olarak öğrenmelerini desteklemek, ilgisini çekmek, öğrenceleri motive etmek, öğretmeyi kolaylaştırmak gibi birçok yöntemi, araç–gereci ve öğrenme–öğretme sürecini kapsar (Lortoğlu, 2008).

2.4.2. Öğretim Teknolojisi

Eğitim ve öğretim teknolojileri arasındaki fark, eğitimin daha genel bir kavram olup öğretim faaliyetlerini kapsamı şeklinde ifade edilebilir. “Diğer bir deyişle “Eğitim teknolojisi” terimi, öğretme–öğrenme süreçleri ile ilgili özgün bir disiplin vurgularken, “öğretim teknolojisi” deyişi ise bir konunun öğretimi ile ilgili öğrenmenin kılavuzlanması etkinliğini ifade etmektedir” (Alkan, 1997).

Eğitim teknolojisi ve öğretim teknolojisi birbirine benzer kavramlar olarak görülse de alan yazında tanımları farklı olabilmektedir. Öğretim teknolojisi; özel amaçların gerçekleştirilmesinde etkili öğrenme sağlamak için iletişim ve öğrenmeyle ilgili araştırmalardan hareketle, insan gücü ve insan gücü dışı kaynaklar kullanılarak öğretme–öğrenme sürecinin tasarlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinde sistematik bir yaklaşımdır (Ergin, 1995).

Öğrenme sürecinde kullanılan tüm araçlar öğretim teknolojisi olarak tanımlanmaktadır. Bu süreçte, öğretim teknolojilerini kullanan öğretmenleri öğrencilerin bulunduğu ortam, öğrenim durumları, cinsiyetleri, yaşları, ekonomik durumları, psikolojik durumları ve tecrübeleri oldukça etkilemektedir. Yani bu sürecin öğrenci merkezli olması gerektiği ve materyallerin onların ihtiyaçlarına göre şekillenmesi gerektiği belirtilmiştir (Boyras, 2008).

Gagne (1985), öğretim teknolojilerinin sistematik bilgilerinin, öğrenme sonucu davranış değişikliğinin nasıl sağlanacağını açıklayan ve davranış bilimleri ile ilgili bilimsel araştırmalar sonucunda elde edilen teknikler ve süreçlerden meydana gelmesi gerektiğini belirtmiştir.

Öğretim teknolojisi kapsamındaki materyaller, öğretim ortamlarındaki yazılı, görsel, işitsel, teknolojik malzeme ve kaynakların bütünüdür. En önemli özellikleri ise soyut durumların somutlaştırması, öğrenme–öğretme ortamlarının zenginleştirilmesi, daha az

zaman harcanması ve öğrencinin bu sürece aktif bir şekilde katılımının sağlanmasıdır (Fer, 2004).

Öğretim teknolojileri, iletişim devriminin yarattığı, öğretmen, kitap ve yazı tahtası yanında öğretimsel amaçlar için kullanılabilecek kitle iletişim araçlarıdır. Öğretim teknolojilerini oluşturan araçlar şunları içerir. TV, film, tepegöz, projeksiyon, bilgisayar ve diğer donanımlar ile yazılımlar (Yalın, 2004).

Günümüz dünyasında, bireylerin bilgiyi sadece kaynaktan almaları beklenmemekte, bilgiye ulaşma yollarını bilen, bunları kullanabilen bireylerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bireylerin bu kazanımları gerçekleştirmelerinde, öğretmenlerin etkin bir öğrenme ortamı tasarlamalarında, öğretim teknolojileri ilkeleri göz önünde bulundurularak hazırlanmış öğretim materyallerinin kullanımı büyük öneme sahiptir (Şahin ve Yıldırım, 1999).

Öğretim teknolojileri ilgi alanı bakımından gerekli ancak öğretimin kendisi olmamalıdır. Yani öğretim sürecini tamamen kapsadığı düşünülmemelidir. Öğretim teknolojileri bir araçtır ve bu araç kimi zaman öğretim sürecinde bütünüyle kullanılırken kimi zaman hiç kullanılamaz ama bazen de sürecin bir kısmında yer alabilir. Bu nedenle öğretim teknolojilerinin kullanımı önemli derecede “neyin nasıl öğretileceği” sorusunun cevabından hareketle planlı bir program ile sağlanmalıdır (Kaya, 2005).

Eğitim teknolojisi neden ile ilgilenirken, öğretim teknolojisi nasıl ile ilgilenir.” İfadesi bize öğretim teknolojisinin bilimsel ilkelerle öğretimde karşılaştırılan problemlerin nasıl çözüleceği ile ilgilendiğini göstermektedir. Öğretim teknolojisi bireyin bilgi ve becerisindeki değişmelerin sağlanması için araçlı ya da araçsız olarak bireyin çevresinin düzenlemesi ile ilgilenir. Öğretim teknolojileri fizik ve davranış bilimleri başta olmak üzere diğer bilimlerden elde edilen bulguların sistemli olarak öğretim faaliyetlere uygulamasıdır (Kaya, 2005).

Bilişim Teknolojileri, günlük yaşam ve ekonomik faaliyetlerin önemli bir itici gücü haline gelmiştir. İnsanların büyük bir çoğunluğunun çok çeşitli amaçlar için bilgisayar kullanması ve özellikle genç kuşak için bilgisayar kullanmanın günlük bir faaliyet haline gelmesi sonucu bilgisayarların eğitim alanına entegrasyonu gerekli

olmuştur. Son on beş yıl içinde, eğitimciler BT'yi sınıfa getirmeye ve öğretim amaçları için kullanmaya giderek daha fazla odaklanmaktadır (Eurydice, 2011).

2.4.3.Bilgisayar Destekli Öğretim

Bilgisayar destekli öğretim, genel olarak bir öğretim yöntemi olarak kabul edilmektedir. Uşun (2004)'a göre bilgisayar destekli öğretim; bilgisayarın öğretimde öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisiyle birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir.

Günümüzde eğitim ortamında kullanılması oldukça önemli olan bilgisayar, öğrenenlerin ilgisini çekmekte, bilgileri ezberlemesinden ziyade kapsamlı öğrenmesini, zihinsel becerilerini geliştirmesini ve görselleştirmesini sağlayarak eğitimin kalitesini ve verimliliğini arttırmaktadır (Gürkaynak ve Gülcü, 2012).

Bilgisayar destekli öğretim, ders içeriğini sunmak için bir bilgisayarın öğrenciyle doğrudan etkileşime girmesi için kullanılmasıdır. Bilgisayar destekli öğretim, uygun öğrenme ortamlarında uygulanır bir öğretim aracıdır (Kaya, 2005).

Bilgisayar destekli öğretimde, bilgisayarlar eğitim ve öğretimi destekler nitelikte kullanılır. Burada, dersin ve belirlenen hedef ve davranışların öğrencilere temel öğreticisi öğretmendir (İşman, 2005). Altın (2009)'a göre bilgisayar destekli öğretimi etkileyen faktörler; uygun donanım seçimi, yazılımların elde edilmesi, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi, öğretmen eğitimi, okul ortamı ve müfredata uygunluk, ölçme ve değerlendirme olarak sınıflandırılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı şuralarında alınan kararlar doğrultusunda öğrencilerin günlük hayatta ve öğrenme öğretme sürecinde bilgisayarı kullanabilir hale getirmek amacıyla olabildiğince eğitimin her kademesinde bilgisayar okuryazarlığını yaygınlaştırılması amaçlanmıştır (MEB, 1998). Eğitim öğretimde teknolojik gelişmelerden yararlanmak için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından planlanan yeniliklerden ve bu güne kadar planlananlar içinde en kapsamlılarından birisinin de FATİH Projesi olduğu söylenebilir.

2.5. Fatih Projesi

Teknolojik gelişmelerin toplumun her alanını etkilemesiyle, bütün dünyada iletişim teknolojilerinin ilerlemesine paralel olarak, eğitim bilimlerinde de yeni arayışlar içine girilmiştir. Ülkemizde de gelişen teknolojinin sınıflarda etkin kullanımıyla öğrenci başarısını artırmak amaçlı çeşitli projeler hayata geçirilmektedir. Bunlardan sonuncusu, Kasım 2010'da kamuoyuna duyurulan ve Milli Eğitim Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı'nın işbirliği içinde yürüttüğü, Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi isimli ve kısaca FATİH olarak bilinen projedir (Kayaduman, Sarıkaya ve Seferoğlu, 2011).

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan (2006-2010) Bilgi Toplumu Stratejisi'nde Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Sistemimizde kullanımıyla ilgili olarak "Bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim sürecinin temel araçlarından biri olacak ve öğrencilerin, öğretmenlerin bu teknolojileri etkin kullanımı sağlanacaktır." hedefi yer almaktadır. Bu kapsamda, Bakanlığımızdan örgün ve yaygın eğitim verilen kurumlarda bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısını tamamlanması, öğrencilere bu mekanlarda bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma yetkinliğinin kazandırılması, bilgi ve iletişim teknolojileri destekli öğretim programlarının geliştirilmesi istenmektedir. Eğitimde Fatih Projesi, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan Bilgi Toplumu Stratejisinde (2006-2010) belirtilen hedefleri karşılamak ve Bakanlığımız tarafından belirtilen stratejik hedefi gerçekleştirmek üzere tasarlanmıştır (MEB, 2013).

Eğitimde FATİH Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullarımızdaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla Bilişim Teknolojileri araçlarının öğrenme öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullarımızın 570.000 dersliğine LCD Panel Etkileşimli Tahta ve internet ağ altyapısı sağlanacaktır (MEB, 2013). Aynı zamanda her öğretmenimize ve her öğrencimize tablet bilgisayar verilecektir. Dersliklere kurulan BT donanımının öğrenme-öğretme sürecinde etkin kullanımını sağlamak amacıyla öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilecektir. Bu süreçte öğretim programları BT destekli

öğretime uyumlu hale getirilerek eğitsel e-içerikler oluşturulacaktır (MEB, 2013). Bu kapsamda eğitimde FATİH Projesi beş ana bileşenden oluşmaktadır. Bunlar:

- Donanım ve yazılım altyapısının sağlanması
- Eğitsel E-içeriğin sağlanması ve yönetilmesi
- Öğretim programlarında etkin BT kullanımı
- Öğretmenlerin hizmet içi eğitimi bilinçli, güvenli, yönetilebilir ve ölçülebilir BT kullanımının sağlanmasıdır.

Eğitimde FATİH Projesi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup, Ulaştırma Bakanlığı tarafından desteklenen bir projedir. Beş yılda tamamlanması planlanmıştır. Birinci yıl ortaöğretim okulları, ikinci yıl ilköğretim ikinci kademe, üçüncü yıl ise ilköğretim birinci kademe ve okul öncesi kurumlarının BT donanım ve yazılım altyapısı, E-içerik ihtiyacı, öğretmen kılavuz kitaplarının güncellenmesi, öğretmenler için hizmet içi eğitimler ve bilinçli, güvenli, yönetilebilir BT ve internet kullanımı ihtiyaçlarının tamamlanması hedeflenmektedir (MEB, 2013).

Proje kapsamında donanım alt yapısının iyileştirileceği, E-öğrenme içeriklerinin sağlanacağı, öğretim programlarının bilişim teknolojisini içerecek hale getirileceği yetkililerce belirtilmektedir. Öğrenenlerin çevrimiçi öğrenme ortamlarından yararlanmaları ve internet teknolojilerini öğrenmelerinde etkili olacak şekilde kullanmaları için kırk bin okula projeyle ilgili cihazların kurulması ve her dersliğe geniş bant internet erişim olanağının sağlanması planlanan diğer çalışmalardır (Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2011).

Bu çalışmada FATİH Projesi kapsamında kullanılan etkileşimli tahta ve tablet teknolojileri sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Tablet bilgisayar ve etkileşimli tahtanın öğretim süreçleri etkileyeceği için dolayısıyla öğretmenin sınıf yönetimini de etkileyeceği söylenebilir. Bu nedenle sınıf yönetiminin ne olduğunu ve boyutlarını bilmemiz gerekmektedir.

2.6. Sınıf Yönetimi

Okulun temel üretim birimi olarak davranış değiştirme işleminin gerçekleştiği özel bir çevre olan sınıf, bilişsel, duyuşsal ve devinimsel açıdan farklı bilgi ve beceriye sahip bir grup öğrenciden oluşmaktadır (Celep 2002; Baloğlu 2001). Sınıfta öğrenme

ortamının ve yaşıntılarının düzenlenmesi ve yönetilmesi, öğretmenlerin sorumluluğu olarak kabul edilmektedir. Sınıflardaki süreçlerin ve programın yöneticisi olarak kabul edilen öğretmenlerden, öğretim hedeflerini gerçekleştirebilmek amacıyla bu ortamda bulunan her türlü madde ve insan kaynağını etkili bir şekilde yönlendirilebilmesi ve yönetilebilmesi beklenmektedir (Balcı 1993; Aydın 1998). Beklentilere dayalı olarak gündeme gelen öğretmenin yönetsel rolleri, sınıf yönetimi alanının ortaya çıkmasına yol açmıştır (Baloğlu, 2001).

Sınıf yönetimi, eğitimin yönetilmesinin en önemli unsurudur. İyi davranış kazandırma sınıf ortamında başlar. Bu etkileşim için gereken kaynaklar, öğrenci, öğretmen, program sınıf ortamında bulunur. Sınıf yönetiminin kalitesi eğitim yönetiminin kalitesini doğrudan etkiler (Başar, 2004). Sınıf yönetimi, sınıf ikliminin bir orkestra gibi idare edilmesidir (Lemlech, 1988). İçinde öğrenmenin gerçekleştiği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli olanak ve süreçlerin, öğrenme düzeninin, ortamının, kurallarının sağlanması ve sürdürülmesidir (Doyle, 1986; Brophy, 1988; Montero, 1989).

Sınıf yönetimi, genel olarak, belirlenen eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi için planlama, örgütleme, uygulama ve değerlendirme işlevlerine ilişkin ilke, kavram, kuram, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli olarak uygulanması ile ilgili etkinliklerin tümü olarak tanımlanabilir (Erdoğan, 2001). Brophy (1988)'e göre, sınıf yönetimi, öğretmenlerin sadece, sınıf ortamında öğrencilerin olumsuz davranışları karşısında bunları en aza indirmeye çalışmaları, bunun için öğrencileri işbirliği halinde çalışmalara yönlendirmeleri, olumsuz davranışlara etkili bir biçimde müdahale etmeleri şeklinde değil de, aynı zamanda öğrenme-öğretme sürecinde tüm akademik yeteneklere yer verilmesi öğrencilerin etkinliklere maksimum düzeyde katılmalarını sağlayacak şekilde etkinliklerin düzenlenmesidir.

Sınıf yönetimi, hazır bulunuşluk düzeyleri benzer insan grubunun yönetilmesidir. Eğitim yönetiminin kalitesi, büyük ölçüde, sınıf yönetiminin kalitesine bağlıdır (Başar, 2004). Sınıf yönetimi becerilerine sahip olmayan öğretmenlerin, kazandırmak istedikleri davranış biçimlerini istenen düzeyde kazandırmaları zordur (Terzi, 2002). Başarılı sınıf yönetimi yalnızca problemlere etkili çözümler bulmak değil, problemlerin ortaya çıkmasını önlemektir (Kapusuzoğlu, 2004).

2.7. Sınıf Yönetiminin Boyutları

İlgili alan yazın tarandığında araştırmacıların sınıf yönetimi boyutlarını ilişkin farklı görüşleri olduğu görülmüştür.

Çubukçu (2008) çalışmasında sınıf yönetimi alan hakimiyeti, amaçlı davranış, sınıf içi liderlik, planlama, sınıfta iletişim, sınıfta davranış yönetimi, etkinlik yönetimi, zaman yönetimi ve değerlendirme olarak boyutlandırılmıştır. Tüknüklü (2000)'e göre de, öğrenme ortamının oluşturulabilmesi için etkinliklerin planlanması ve etkinlikler arası geçişin uyumlu olması, sınıf ortamının fiziksel olarak hazırlanması, öğrenme materyallerinin hazırlanması, genel düzenin korunması için kuralların oluşturulması ve imkânların oluşturulmasına sınıf yönetimi adı verilmektedir.

Küçükahmet (2004)' e göre sınıf yönetiminin beş boyutu öğretmenin kişisel özellikleri, sınıfın fiziksel yapısı, öğretim etkinliklerinin planlanması, zaman düzeni ve öğretmen-öğrenci ilişkileridir. Aydın (2004)' a göre sınıf yönetiminin boyutları olumlu öğretmen davranışları, öğretmen öğrenci ilişkileri, okul yönetimi, aile ve çevredir. Başar (2004) ve Sarıtaş (2003) da sınıf yönetiminin beş boyutunu, sınıfın fiziksel yapısının yönetimi, öğretimin yönetimi, zaman yönetimi, sınıf içi ilişki yönetimi ve davranış yönetimi olarak ifade etmiştir.

Bu açıklamalar doğrultusunda sınıf yönetiminin sınıfın fiziksel yapısının düzenlenmesi, öğretimin planlanması, uygun araç gereç kullanımı, sınıf içi iletişimin düzenlenmesi, zamanın verimli kullanılması, davranış yönetimi boyutlarından oluştuğu ve öğrencinin aile ve çevresinden etkilendiği söylenebilir. Sınıf yönetiminde etkili olabilmek için tüm bu bileşenlerin bir arada göz önünde bulundurulması gerekir.

2.7.1. Sınıfın Fiziksel Ortamının Yönetimi

Fiziksel ortam eğitim öğretim etkinliklerinin gerçekleştirilmesi için gerekli araç ve koşullardan oluşur. Bir sistemin yer aldığı mekanın özellikleriyle sistemin araç, süreç ve hedeflerinin uyum içinde olması gerekir (Başar, 2003).

Sınıf ortamının genişliği, ısı, ışık, gürültü, temizlik, estetik, eğitsel araçlar, oturma düzeni gibi öğretmenin amaçlar doğrultusunda örgütleyebileceği sınıf ortamına ait

faktörler bu grupta yer alır. Fiziksel düzenlemeler, öğrencinin sınıfta kendini rahat ve mutlu hissetmesi ve öğrenmeyi kolaylaştırmak için yapılır (Erçetin ve Özdemir, 2004).

Fiziksel ortam, sınıf ve sınıfın donatımını kapsar. Fiziksel ortamın doğası ve organizasyonu davranış üzerinde doğrudan etkilidir. Eğitim ortamının fiziksel özellikleri, etkili sınıf yönetiminin sağlanmasında önemli bir unsurdur. Sınıfta fiziksel değişkenlerin (öğrenci sayısı, ısı, renk, ışık, temizlik, görünüm, gürültü) düzenlenmesi öğretmenin sorumluluğundadır. Etkili bir sınıf yönetimi için eldeki olanaklar ölçüsünde fiziksel değişkenlerin güdüleyici, öğretici ve ilgi çekici bir biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Öğretmen-öğrenci ilişkileri, geniş ölçüde bu fiziksel değişkenler tarafından etkilenir. Eğitim türü ve düzeyi, dersin amacı gibi değişkenlere göre yapılandırılmış sınıf ortamı, öğrencilerin güdülenmesini kolaylaştırır (Aydın, 2000).

Aydın (2004)'e göre öğrenci sayısı, izlenecek öğretim yöntemini belirlemede önemli bir etkidir. Örneğin kalabalık sınıflarda daha çok anlatım yöntemi kullanılırken, az öğrencilerin bulunduğu sınıflarda, bireysel öğretim yöntemlerine daha çok yer verilmektedir.

Kalabalık olmayan sınıfların yararlarından biri, öğretmene sağladığı kolaylıklardır. Bu sınıflar, öğretmene ek zaman kullanma, az kaynakla yetinebilme, her öğrenciye daha fazla zaman ayırabilme, öğrenci gelişimini kolay izleyebilme, sınıfı daha etkili yönetebilme, etkin öğrenmeyi kolaylaştırabilme fırsatları verir (Harder, 1990; Benjamin, 1991). Böyle sınıflar, uygulama, güdüleme, tavır değiştirme, etkileşim, öğrencileri tanıma kolaylıktan verir. Kalabalık olmayan sınıflarda bireysel dikkat çoğalır, bozucu davranışlar azalır, sınıf etkinliklerine katılma fırsatı artar (Lemlech, 1988; Finn and Achilles, 1990).

Çelik (2008)'e göre aşırı sıcak ve soğuk sınıf ortamları, öğrencileri olumsuz yönde etkiler. İdeal sınıf ısısının 19 C ile 25.5 C arasında olduğu kabul edilmektedir. Sınıfın ısısı mevsimlere göre değişkenlik gösterir. Işıktaki değişmelerin öğrencilerin başarı ve tutumları üzerinde fazla etkili olmadığı, ancak psikolojik yapılarını etkilediği belirlenmiştir. Öğrenci sınıf ortamında tahtayı rahatça görebilmeli ve yazılanları okuyabilmelidir. Bunun için sınıftaki ışıklandırmanın uygun düzeyde olması gerekir.

Işığın az veya çok olması, öğretmen ve öğrencinin çalışmasını güçleştirir. Yetersiz ya da aşırı aydınlatma, gözü yorar, dikkatsizlik ve sinirliliğe yol açar (Çelik, 2008; Başar, 1997).

Aydın (2004)'e göre gürültü işitmeyi engelleyen zihni yoran ve edimi düşüren bir etkidir. Dolayısıyla öğretmen sınıfta gürültüyü yok etmedikçe huzurlu bir öğretim ortamının sağlanamayacağının bilincinde olmalıdır.

Sınıfta yerlerin, duvarların, pencerelerin, sıra ve masaların, eşyaların, havanın temiz olması, sağlık, albeni, kullanım isteği, fiziksel ve düşünsel rahatlık açılarından gereklidir. Öğrenciler sınıfı temiz bulmalı, temiz terk etmeyi öğrenmelidir. Oksijen azlığı öğrencileri dikkatsiz, uykulu yapar. Böyle durumlarda öğretmen öğrenciyi suçlayacağına, örneğin pencereyi açtırabilmelidir (Hull, 1990).

Dershanenin temizliği ve temiz tutulması, eğitimin amacı olduğu kadar, aracıdır da. Çamur, toz, toprak ve kir içindeki dershanede temizlik konusunu işlemek boşunadır. Dershane temiz olursa öğrencilerden sınıfı temiz tutmaları istenebilir ve öğrenci de temiz tutmaya özen gösterir (Üre, 2003).

Sınıf ferah bir görünüme sahip olmalıdır. Tavanın basık olmaması, duvarların açık renklere boyanmış olması, pencerelerin geniş, mobilyaların çekici olması ve öğretmen masasının örtülü olması, sınıf ortamını daha çekici hale getirmektedir. Boyaları dökülmüş, pencereleri çatlak ve tavanı basık olan bir sınıf öğrencilerin iç dünyasını karartır (Çelik, 2008).

2.7.2. Plan Program ve Etkinliklerin Yönetimi

Öğretmen, her öğretim dönemi öncesinde, o süre içinde yapması gereken işleri planlar. Bunlar, okul yönetimince yapılacak işlerle uyum içinde olmalıdır aksi halde öğretmenin çabaları olumsuz etkilenebilir (Başar, 1999).

Her sınıf öğretmeni, okutacağı sınıfın derslerinin, her ders öğretmeni, okutacağı dersin amaçlarını gerçekleştirmeye çalışmakla görevlidir. Bu derslerin amaçları, bakanlıkça belirlenen ders programlarının başında yazılıdır. Öğretmenlerden beklenen, bu amaçları, amaçlar sıra dizinindeki üst amaçlara da uygun olacak şekilde

gerçekleştirmesi, öğrencilerini, bu amaçlarda belirlenen şekilde davranan insanlar olarak yetiştirmesidir (Başar, 1999).

Programda ifade edilen amaçların gerçekteşmesi kullanılan öğretim yöntemlerine bağlıdır. Ders uygun yöntemle işlenirse amacına ulaşır. Yöntem, dersin amacını en iyi yolla yerine getirmek için düzenlenmiş hareket tarzıdır. Bir ilişkiler ağı olan dersin etkili olması için derse etki eden içerik, öğrenci, öğretmen, ders araçları, zaman ve dersane özelliklerinin dikkate alınması gerekir. Her zaman, her yerde geçerli, objektif ve öğrenilebilir, her öğretmen tarafından kullanılabilir, bütün öğretim materyallerine uygun düşen bir yöntem yoktur. Öğretmenlerin hangi düzeyde, hangi özelliklere sahip öğrencilere, hangi davranışları kazandırmak için, hangi araç-gereç ve yöntemlerin, hangi koşullarda, hangi ilkelere dayalı olarak, nasıl kullanılacağını önceden düşünerek hazırlık yapmaları gerekir (Küçükahmet, 2001).

2.7.3. Sınıfta İlişi ve İletişimin Yönetimi

Öğretmenin sınıfta olumlu bir hava yaratması ve öğrenciler ile iyi bir iletişim kurması, öğrencilerin derse etkin bir şekilde katılmasına katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda iyi bir öğrenci-öğretmen etkileşimi öğrencilerin istenmeyen davranışlarını azaltmaktadır. Öğrenciler, daha çok sıcak ve arkadaşça yaklaşım sergileyen öğretmenleri benimsemektedirler. Başka bir deyişle, güçlü öğrenci-öğretmen etkileşimi, öğrencilerin okula ilişkin sorumluluk almalarını kolaylaştırmakta ve onların akademik başarısını arttırmaktadır (Jones ve Jones 2004).

Öğretmen, sınıfta her zaman öğrenciyi dersin konusuna güdülemelidir. Öğretmen, sınıfta öğrencinin yeteneklerini belirleyici ve özgüvenini artırıcı bir iletişim ortamı sağlamalıdır. Öğretmen-öğrenci iletişimi, diğer kişiler arası iletişim biçimlerinden farklı olarak, kendine özgü nitelikler taşımaktadır (Sarı, 2002).

İletişim yönetimi, öğrencilerin alay edilmeden, utanıp sıkılmadan, zarara uğramadan, sınıf etkinliklerine gönülden katılmalarını sağlamalıdır. İletişimde, neyin, nasıl söylendiği önemlidir. Söylenenler karşılıklı saygı belirtmeli, üzücü, kırıcı, aşağılayıcı olmamalıdır. Öğrenciye verilen önem ve değer, söylenenlere de yansımalıdır (Başar, 1997).

2.7.4. Sınıfta Davranış Yönetimi

Davranış düzenleme süreci; sınıf ortamının istenen davranışı sağlayabilir hale getirilmesini, sınıf ikliminin olumlulaştırılmasını, sorunların ortaya çıkmadan önce tahmin edilmesi yoluyla istenmeyen davranışların önlenmesini, sınıf kurallarına uyulmasının sağlanmasını, yapılmış olan istenmeyen davranışların değiştirilmesini kapsar (Başar, 1999).

Sınıf yönetiminde en önemli mesele öğrencide kalıcı davranış değişikliği meydana getirmektir. Öğretmenin birinci amacı öğrencilerin dikkatini öğrenme materyaline yönlendirme, öğrenme motivasyonunu artırma ve öğrencilerde içsel kontrolün artırılması olmalıdır (Gürkan ve Gökçe, 1999).

Öğretmenin sınıf yönetiminde başarılı olması, öğrencilerle sağlıklı iletişim kurma ve olumlu sınıf ortamı yaratma becerilerine bağlıdır. Eğitimde istenilen verimin elde edilebilmesi için, olumlu bir sınıf ortamının yaratılması gerekir. Olumsuz öğrenci davranışlarının olmadığı ya da bu tip sorunların kolayca çözüldüğü sınıflarda öğrenciler kendilerini rahat ve güvende hissederek, dikkatlerini derse yöneltebilir. Olumlu bir sınıf ortamı yaratmak için öğretmenlerin sınıf kurallarını belirlemesi ve istenmeyen öğrenci davranışlarını kontrol etmesi gerekir (Erol, 2006). Sınıf yönetimi öğrencilerin kişisel ve psikolojik ihtiyaçlarına dayanmaktadır (Celep, 2002).

Öğretmenler önce öğrencilerin ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçlara ilişkin davranışları anlamalı ve sonrasında da iyi bir sınıf yönetimi sergilemelidir (Celep, 2002). Eğitim öğretim etkinliklerinde motivasyon oluşturma önemli bir yere sahiptir (Tan, 2001).

2.7.5. Sınıfta Zaman Yönetimi

Sınıfta ders süresinin verimli biçimde işlenmesi, öğretmenin en önemli mesleki ve yeterlik göstergesidir. Derste zaman kullanımının verimli olabilmesi öğrencilerin önceden planlandığı gibi dersane ve laboratuvarlarda etkin olmaları, ders süresinin iyi değerlendirilmesi konusunda bilinçlendirilmeleri gerekir. Öğretmen ders içinde zamanı iyi planlamalı, başlanan işi mutlaka bitirmeli ve buradan yola çıkarak hayatta da hiçbir işin yarım bırakılmaması gerektiğini vurgulamalıdır (Livatyalı, 2004).

Zamanın iyi kullanımı yüksek iş ve başarıyı beraberinde getirmektedir. Zaman yönetiminde işlerin analizi, organize edilmesi, bürokratik engellerin kaldırılması,

işlerin iyi delege edilmesi, zaman kaybettirici faaliyetlerin denetlenmesi ve boş zamanların iyi değerlendirilmesi gibi bu sistemin kurulabilmesi üretkenliğin artışı için önemli aşamalardır. Bu tür bir değerlendirmenin iyi yetişmiş, nitelikli yöneticilerle yürütülebileceği gözden kaçırılmamalıdır. Bir yöneticinin başarısı ile başarısızlığı arasındaki ayırıcı çizgi, zamanını ne kadar iyi yönettiği konusunda ortaya çıkar (Gürsel, Sarı ve Dilmaç, 2004).

2.8. İlgili Araştırmalar

Ülkemizde ve yurt dışında teknolojinin eğitimde kullanılmasına yönelik çalışmalar ve araştırmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar daha çok etkileşimli tahtanın eğitimde kullanılmasına yönelik olup genellikle ilk ve orta öğretimdeki öğretmen ve öğrencilere yönelik yapılmış çalışmalardır. Çalışmalarda araştırmacılar, genellikle, bakış açıları, tutumlar, kullanma düzeyleri, motivasyonları ve başarı düzeylerindeki farklılıklar üzerinde yoğunlaşmışlardır. Bu çalışmalardan bazıları kronolojik olarak aşağıda özetlenmektedir.

Numanoğlu (1992)'nin Milli Eğitim Bakanlığı Bilgisayar Destekli Öğretim Yazılımlarında Bulunması Gereken Eğitsel Özellikler konulu yüksek lisans tez çalışmasında, yöntem olarak tarama modelinden yararlanılmıştır. Bu çalışmada Bilgisayar Destekli Eğitim Projesi için hazırlanan ve kullanılan ders yazılımlarında olması gereken eğitsel özellikler, amaç, içerik, yöntem, öğretim, değerlendirme, kullanım kolaylığı, ekran düzeni, genel özellikler ve yazılı belgeler öğeleri açısından alan yazın taranmasına dayalı olarak tespit edilmiştir.

Karakuş (1993)'un Dünyada ve Türkiye'de Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulaması konulu yüksek lisans tezinde, bazı Avrupa ülkeleri ve Türkiye'de bilgisayar destekli eğitim konusu; genel sorunlar, eğitsel yazılımlarda öğrenciyle etkileşim ve standart sorunu, bilgisayar destekli eğitimde farklı uygulama yaklaşımlarının ders yazılımı geliştirmeye etkileri ve bilgisayar destekli eğitimde öğrenci değerlendirme başlıkları altında ele alıp incelemiştir.

Taşçı (1993)'nin Bilgisayar Destekli Eğitim Projesi'nin yönetim bilimlerinin bulguları açısından bir değerlendirmesini yapmak, varsa eksiklik ve aksaklıklara karşı geçerli önlemler geliştirmek amacıyla yaptığı doktora tez çalışmasında, alt

amaçlar olarak, eğitim sisteminde bilgisayar destekli eğitim uygulamalarını etkileyecek nitelikteki mevcut algılama ve uygulamalar, bilgisayar destekli eğitim projesinde mevcut durum ve proje yönetiminin iyileştirilmesine yönelik önerilerin neler olabileceğine cevap aramıştır.

Geban (1993)'ın Türkiye'de Bilgisayar Destekli Eğitime Yönelik Yapılan Çalışmalara Genel Bakış bildirisinde, Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Eğitim Projesinin gelişim ve uygulama basamakları, Milli Eğitim Bakanlığı verileri doğrultusunda ele alınmıştır.

Akkoyunlu (2002)'nin öğretmenlerin internet kullanımı ile ilgili öğretmen görüşlerini almak için yaptığı çalışmada öğretmenlerin interneti kullanma amaçlarını ve görüşlerini değerlendirmiştir. Bilgisayar laboratuvarı bulunan 23 ilköğretim okulunda görev yapan 685 öğretmenden veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre bilgisayar ve internet kullanan öğretmenlerin oranının oldukça düşük olduğu gözlenmiştir. Yaş faktörünün teknolojiyi daha aktif olarak kullanmayı olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Teknolojinin etkili bir şekilde kullanılmamasının nedenlerini ise okulların teknolojik alt yapıya sahip olmamaları, öğretmenlerin yeterli ön bilgiye sahip olmamaları, teknolojinin ve internetin öğretim sürecine yeterli düzeyde dahil edilememesi olarak sıralamıştır.

Gençtürk (2003)'ün, Yer Yuvarlağı Ünitesinin Öğretiminde Bilgisayarlı ve Geleneksel Öğretim Uygulamalarının Karşılaştırılması Üzerine Bir Uygulama isimli yüksek lisans tezinde, lise birinci sınıf öğrencilerinin hem başarılarını hem de derse karşı tutumlarını, geleneksel öğretim yöntemi ile bilgisayar destekli öğretim yöntemi açısından karşılaştırmıştır. Karşılaştırma sonucunda, her iki yöntemle ders alan öğrencilerin ders başarıları ve derse yönelik tutumları üzerinde aynı derecede etkili olduğu saptanmıştır.

Kennewell ve Morgan (2003) tarafından yapılan çalışmada, akıllı tahtaya yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri ve tutumları incelenmiştir. Çalışmanın sonuçları elde edildiğinde öğretmenlerin bu teknolojiye gelecekte yeterli değeri verecekleri sonucu çıkarılmıştır. Öğretmenlik tecrübesi fazla olan öğretmenlerin bu teknolojiye alışmaları biraz zaman alırken, öğretmen adayları için bu daha kolay olmuş ve gelecekte sıklıkla kullanılacağını fark etmişlerdir. Akıllı tahta kullanımının ilk

yıllarda artabileceği, öğretmen ve öğrencilerin bu teknolojiyi kavramaları ile birlikte eğitim ve öğretim ortamının gelişebileceği tahmin edilmektedir.

Beauchamp (2004) tarafından teknoloji açısından zenginleştirilmiş bir ilköğretim okulunda öğretmenlerin akıllı tahta kullanımı ile ilgili gözlemler yapmıştır. Veri toplama aşamasında öncelikle sınıflarda gözlemler yapılmış, dersin hemen bitiminde ise öğretmenler ile kısa görüşmeler yapılarak ve bunlar not edilmiştir.

Şengün ve Turan (2004)'ın Coğrafya Eğitiminde Bilgisayar Destekli Ders Sunumunun Öğrenmedeki Rolü ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi konulu makalesinde, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümü ve İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören öğrenciler üzerinde çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, coğrafya dersinde bilgisayar destekli ders sunumunun dersin daha çekici, anlaşılır ve kalıcı olma hali öğrenciler tarafından daha fazla olumlu görülmüş; öğrencilerin çoğunluğunun öğretmen olduklarında bilgisayarla ders sunumu yaparak ders işleme eğiliminde oldukları belirtilmiştir.

“Öğretim Teknolojilerinin Üniversitede Kullanımına Yönelik Alışkanlıklar ve Beklentiler” konulu betimleyici bir araştırmada, derslerde öğretim teknolojilerinin kullanımına yönelik öğrenci beklentileri belirlenmeye çalışılmıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde 2 yıl ve daha uzun süre eğitim gören öğrencilerden, “Öğretim Elemanlarından Beklentiler”, “Öğretim Elemanlarının Kullandığı Teknolojiler”, “Öğrencilerin Kullandığı Teknolojiler” ve “Teknoloji Kullanımının Faydaları” gibi başlıklarda bilgiler istenmiştir. Çalışmaya göre öğretim teknolojilerinin öğretim elemanları tarafından yeterince kullanılmadığı, eski yöntemlerle derslerin anlatıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrenciler teknolojinin derslerde daha fazla kullanılması gerektiğini de beklenti olarak belirtmişlerdir. Öğretim elemanları tarafında sıkça kullandığı tespit edilen tepegöz ve projektör gibi cihazların ise öğretimi, öğretmen merkezli yaptığı düşüncesiyle tercih edilmediği belirtilmiş ve öğretim elemanlarının teknolojiyi kullanmada bilgi ve tecrübe eksikliklerinin bulunduğu sonucuna varılmıştır (Çağıltay vd., 2007).

Elaziz (2008) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında, akıllı tahtaların İngilizce öğretiminde kullanılması ile ilgili öğrenci, öğretmen ve idari personelin

tutumları ve kullanma durumları araştırılmıştır. İlköğretim öğretmenlerinden, üniversite öğretim elemanlarına kadar birçok kişiden veriler toplanmıştır. Öğrenciler ise İngilizce eğitimi alan farklı düzeylerdeki öğrencilerden oluşmuştur. Gözlem yapılan sınıflardan biri üniversitede, diğeri ise bir ortaöğretim kurumundadır. Çalışmanın sonuçlarına bakıldığında hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin akıllı tahta kullanımına olumlu bir tutum sergiledikleri gözlenmiştir. Akıllı tahta destekli eğitimlerin oldukça eğlenceli, motive edici ve ilgi çekici olduğu belirtilmiştir. Katılımcılar, eğitimde akıllı tahta kullanımının artmasının eğitimin kalitesini arttıracığını belirtmişlerdir. Bir takım yetersizlikler ve teknik aksaklıklar olmasına rağmen, öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerinin bu teknolojinin kullanılmasının faydalı olacağı yönündedir.

Altınçelik (2009)'un, "İlköğretim Düzeyinde Öğrenmede Kalıcılığı ve Motivasyonu Sağlaması Yönünden Akıllı Tahtaya İlişkin Öğretmen Görüşleri" adlı tez çalışmasında, öncelikle bilgisayar ortamındaki her türlü görselin eğitim materyali olarak kullanılmasından kaynaklanabilecek zaman kaybının önlendiğini belirtmiştir. Yaş itibarı ile genç yaştaki öğretmenlerin teknolojiyi daha iyi kullandıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin akıllı tahtaların bazı özelliklerini kullanmadıkları ve bilmedikleri sonucu elde edilmiştir. Akıllı tahtaların verimli ve etkili bir şekilde kullanılabilmesi için hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu araştırmaya katılan öğretmenler, öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin gelişme gösterdiklerini tüm öğrencilerin ise derse daha fazla motive olduklarını ifade etmiştir. Araştırmada, öğretmenlerin diğer meslektaşlarına akıllı tahtayı kullanmaları noktasında tavsiyede bulundukları belirtilmiş ve öğretimi somutlaştırarak kalıcılığı arttırdığı için olumlu düşünceler yansıttıkları belirtilmiştir. Teknik problemlerin yaşanması ve bunun yanı sıra akıllı tahtayı birden fazla kişinin kullanmayışı da olumsuzluk olarak belirtilmiştir. Öneriler kısmında ise öğretmenlere, akıllı tahtanın özelliklerine yönelik ve teknik arıza durumlarında arızanın giderilmesine yönelik hizmet içi eğitimlerin verilmesi tavsiyesinde bulunulmuştur. Bütün öğrencilerin tahtayı kullanabilmeleri ve görebilmeleri için akıllı tahtanın hareket edebileceği bir düzeneğin yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Fen ve matematik derslerinde akıllı tahtayı kullanan öğretmenlerin görüşlerini inceleyen Tataroğlu ve Erduran (2009), çalışmalarında öğretmenlerin akıllı tahtayı

hangi amaçla ve nasıl kullandıklarını tespit etmeye çalışmışlardır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, akıllı tahta kullanımının öğrencilerin derse daha fazla motive olmalarını sağladığı görülmüştür. Shenton ve Pagett (2008) yaptıkları araştırmanın neticesine benzer şekilde öğretmenlerin akıllı tahtaları kullanabilmek için gerekli teknik bilgiye ve yeterliliğe sahip olmadıklarını tespit etmiştir. Öğretmenlerin bu konuda eğitim almalarının gerektiği ortaya koyulmuştur. Ders içerisinde oluşan teknik sorunlar öğrencinin dikkatini dağıtırken öğretmenin ise akıllı tahtayı kullanmaya yönelik isteğini azalttığı belirtilmiştir (Erduran ve Tataroğlu, 2009).

Korkut (2009), sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinden “plan program etkinlikleri ve fiziksel düzen” boyutundaki algılarının “iyi” düzeyde olduğunu; “sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri” ve “öğretmen-öğrenci ilişkisinin düzenlenmesi ve zaman kullanımı” boyutlarındaki algılarının “çok iyi” düzeyde olduğunu; sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin “plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen” ve “öğretmen-öğrenci ilişkisinin düzenlenmesi ve zaman kullanımı” ve “sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri” boyutlarındaki algılarının cinsiyetlerine göre farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Öğretmenlerin FATİH Projesi için yeterlilik durumlarını incelemek amacıyla derleme türünde yapılan bir çalışmada, öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitime ve teknolojiye yönelik bakış açıları incelenmiştir. Birçok araştırmanın incelendiği çalışmada ülkemizde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanım durumu araştırılmış ve FATİH projesinin başarıya ulaşması için bir takım tavsiyelerde ve çıkarımlarda bulunulmuştur. Projenin başarıya ulaşması için öğretmenlerin bilgisayar okur-yazarlığı oranlarının yükseltilmesinin gerekliliğinden bahsedilmiştir. Öğretmenlere müfredatın, bilişim teknolojileri ile uyumlu hale getirilmesi, yüz yüze veya çevrim içi destek verilmesi gerektiği belirtilmiştir (Kayaduman vd., 2011).

“Akıllı Tahta Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Fen ve Teknoloji Dersindeki Başarı ve Tutuma Etkisi” adlı çalışma, Elazığ’da merkeze bağlı bir okulda 6. sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Sonuçlara bakıldığında akıllı tahta kullanımının öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersine olan motivasyonlarını arttırdığını buna bağlı

olarak da başarılarının arttığı belirtilmiştir. Ancak bir takım teknik aksaklıklar akıllı tahtanın sınırlılığı olarak belirtilmiştir (Zengin vd., 2011).

Bulut ve Koçoğlu (2012), çalışmalarında Sosyal Bilgiler dersi öğretmenlerinin akıllı tahtaya yönelik öğretmen görüşlerini incelemişlerdir. Öğretmenlerin büyük kısmının akıllı tahta ile ilgili eğitim almadıkları ve öğretmenlerin akıllı tahta kullanımı ile ilgili bilgi ve beceri sahibi olmadıkları sonucu elde edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlere akıllı tahta kullanımı ile ilgili yeterli bilginin verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Akıllı tahta kullanımının öğrencinin derse katılımını artıracak ve dikkatini çekeceği önerisi yapılmıştır.

Güven (2012)'in "Eğitimde 4+4+4 ve Fatih Projesi Yasa Tasarısı = Reform mu?" adlı çalışmasında zorunlu ve temel eğitim sürelerinde yapılan değişiklikler ve FATİH Projesi yasası ile ilgili bir başka araştırma daha yapılmıştır. Proje için alt yapı olanaklarının yeterli olmadığı görüşünün hâkim olduğu çalışmada, yurt dışında yapılan ve FATİH Projesine benzer uygulamalar hakkında bilgiler verilmiştir. Yurt dışındaki uygulamalarda eğitimi tablet bilgisayar ve akıllı tahta üzerinde yapan ülkelerin, eğitim ve öğretimde başarılı olmadıkları rapor edilmiş ve eski sistemlerine tekrar geri döndükleri belirtilmiştir.

Türel (2012) tarafından yapılan çalışmada öğretim açısından akıllı tahta ile ilgili olumsuzluklara bakıldığında akıllı tahtanın öğretmeni ve öğrencileri pasifleştirdiği, öğretmeni bilgisayara bağımlı yaptığı, kurulumun ve teknik problemlerin zaman aldığı ve sınıf kontrolünün zorlaştığı ifade edilmiştir. Motivasyon ve öğrenme açısından olumsuzlukların ise aktif öğrenmeyi engellemesi, kara tahtada daha iyi anlaşıldığına dair inanç ve materyale odaklanarak dersten uzaklaştığı sonucuna varılmıştır. Öğretmenler, öğrencilerin akıllı tahtayı film izler gibi izledikleri ve not almaya çalışmadıklarını, öğrenmek için kendilerini zorlamadıklarını belirtmişlerdir. Teknik aksaklıklardan dolayı gecikmelerin yaşandığı, öğretmenlere donanım ve yazılım kullanımı ile ilgili ve gerektiğinde basit düzeydeki teknik problemleri giderebilecek düzeyde teknik eğitimlerin verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Öğretmenler yapılan çalışmada bazı yazılımların akıllı tahtada bulunması gerektiğinden bahsetmişlerdir. Oysaki belirtilen özelliklerin zaten akıllı tahtanın

yazılım bölümünde mevcut olduğu bilgisi altında öğretmenlerin akıllı tahtanın bütün özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları belirlenmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemi uygulanmış ve görüşme tekniklerinden yararlanılmıştır. Nitel araştırma yöntemleri, sürekli bir değişim içinde olan, göreliliğin ve hareketliliğin esas olduğu sosyal olguları bir an içinde olsa yakalamaya ve anlamaya yöneliktir. Bu yöntemlerin en önemli avantajları, araştırılan konuyu, ilgili bireylerin bakış açılarından görebilmeye ve bu bakış açılarını oluşturan sosyal yapıyı ve süreçleri ortaya koymaya olanak vermesidir. Nitel araştırmacı; bizzat alanda zaman harcayan, deneklerle görüşen ve gerektiğinde deneklerin deneyimlerini yaşayan, alanda kazandığı perspektifi ve deneyimleri toplanan verilerin analizinde kullanan kişidir (Şimşek ve Yıldırım, 1999). Görüşme yöntemi; önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim sürecidir (Şimşek ve Yıldırım, 1999). Araştırmada görüşmeler bireysel olup yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubunun belirlenmesi iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada çalışma yapılacak okullar belirlenmiştir. Okulların belirlenmesinde tipik durum örnekleme kullanılmıştır. Tipik durum örnekleme yeni bir uygulama veya bir yenilik tanıtılmak isteniyorsa, bu uygulamanın yapıldığı veya yeniliğin olduğu bir dizi durum arasından en tipik bir ya da bir kaçını seçerek çalışmak mantığına dayanır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Eğitimde Fatih Projesi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup, Ulaştırma Bakanlığı tarafından desteklenen bir projedir. Beş yılda tamamlanması planlanmıştır. Birinci yıl ortaöğretim okulları, ikinci yıl ilköğretim ikinci kademe, üçüncü yıl ise ilköğretim birinci kademe ve okul öncesi kurumlarının BT donanım ve yazılım altyapısı, E-içerik ihtiyacı, öğretmen kılavuz kitaplarının güncellenmesi, öğretmenler için hizmet içi eğitimler ve bilinçli, güvenli, yönetilebilir BT ve internet kullanımı ihtiyaçlarının tamamlanması hedeflenmektedir (MEB, 2013). Okullarımızda da Milli Eğitim Bakanlığının öngördüğü çerçevede FATİH

Projesi kapsamında etkileşimli tahta ve tablet bilgisayar içeren bilişim teknolojilerinin kullanılmasına ilişkin pilot uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Bu bakımdan pilot okullarda uygulama alanı bulan bilişim teknolojilerinin sınıf yönetimi üzerinde nasıl etkiler yaratacağı yeni bir inceleme alanı oluşturmaktadır. Bu çerçevede çalışma Antalya İl'inde pilot okul olarak seçilen üç lisede gerçekleştirilmiştir. İkinci aşamada çalışma gurubu belirlenmiştir. Bu amaçla maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemindeki amaç, çeşitliliği sağlamak yoluyla evrene genelleme yapmak değil, çeşitlilik arz eden durumlar arasında ne tür ortaklıkların ve benzerliklerin var olduğunu bulmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu çerçevede FATİH Projesi kapsamında etkileşimli tahta ve tablet bilgisayar dağıtılan bu okullarda görev yapmakta olan öğretmenler arasından tahtanın etkin olarak kullanıldığı sözel ve sayısal branşlardaki farklı cinsiyete ve 10 yılın üstünde kıdeme sahip öğretmenler çalışmaya dahil edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda açık uçlu ana ve alt sorulara yer verilmiştir. Açık uçlu sorularının oluşturulmasında öncelikle alanyazın taranmış konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiştir. Oluşturulan taslak sorular, uzman görüşüne sunulmuş ve alınan dönütler neticesinde gerekli düzenlemeler yapılarak soru formuna son şekli verilmiştir. Sonuç olarak soru formu iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde demografik bilgilere yer verilmiş; ikinci bölümde bilişim teknolojilerinin sınıf yönetimi üzerindeki etkilerini belirlemeye yönelik sınıf yönetimi boyutlarından plan, program ve etkinliklerin yönetimi ile ilgili altı soruya, sınıfta fiziksel ortamın yönetimi ile ilgili beş soruya, ilişki ve iletişim yönetimi ile ilgili altı soruya, zaman yönetimi ile ilgili dört soruya, davranış yönetimi ile ilgili sekiz soruya yer verilmiştir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde görüşme yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmada görüşme, veri toplama araçlarındandır. Görüşmenin birçok türü ve kullanımı vardır. Görüşmenin en çok bilinen türü bireysel, yüz yüze, söz alış verişi şeklinde yapılan görüşmedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu amaçla, yarı yapılandırılmış görüşme

formu kullanılmıştır. Görüşmeler katılımcılardan randevu alınarak uygun zaman ve mekanlarda yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı kullanılarak ve notlar tutularak kayıt altına alınmıştır. Görüşmelerin, araştırmaya katılanların izniyle ses kayıt cihazına kaydedileceği; katılımcılara, istedikleri takdirde, daha sonra oluşturulacak olan görüşme metninin elektronik posta aracılığıyla veya elden kendilerine iletileceği belirtilmiştir. Ekleyecekleri veya farklı ifade edecekleri konular yeniden değerlendirilmiştir. Katılımcılara böyle bir yöntem izlenmesindeki amaç, hem görüşme esnasında hatırlanamayan konuların hem de yapılan görüşmenin tekrar gözden geçirilmesine olanak sağlayacağı bilgisidir. Verilerin analiz edilebilmesi için öncelikle ses kayıtları deşifre edilmiş daha sonra tutulan notlar bu kayıtlarla ilişkilendirilerek analize hazır hale getirilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Verilen analizinde nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguların düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Yıldırım ve Şimşek (2006)'e göre betimsel analiz dört aşamadan oluşur. Bunlar analiz çerçevesinin (temaların) belirlenmesi, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve bulguların yorumlanması aşamalarıdır. Görüşme ve gözlem yoluyla elde edilen veriler, bilgisayar ortamına aktarılarak metne dönüştürülmüştür. Bunun için öncelikle genel bir kavramsal yapı oluşturulmuştur ve araştırmanın genel kategorileri belirlenerek bu yapıya göre temalar oluşturularak kodlama yapılmıştır. Çalışma nitel bir araştırma olduğu için verileri gerçekçi açıdan sunmak amacıyla oluşturulan tablolarda yarı yapılandırılmış görüşme formundaki açık uçlu sorular ile elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiş, kodlar yapılarak temalar elde edilmiş, bulgulara yönelik yorumlar yapılmıştır (Patton, 1990; Mason, 2002).

BÖLÜM IV

BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın problemlerine ilişkin verilerin analiz, bulgu ve yorumlarına yer verilmiştir. Bu çerçevede öncelikle katılımcıların demografik bilgilerine göre bulgular yer almıştır daha sonra sınıf yönetiminin beş temel boyutu olarak değerlendirilen plan, program ve etkinliklerin yönetimi, sınıfın fiziki ortamının yönetimi, sınıfta ilişki, iletişim yönetimi, zaman yönetimi ve davranış yönetimine ait bulgular sunulmuştur.

4.1. Demografik Bilgilere İlişkin Bulgular

Tablo 4. 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet, Kıdem, Branş ve Eğitim Durumuna Göre Dağılımları

Katılımcılar	Cinsiyet	Kıdem(Yıl)	Branş	Eğitim Durumu
K1	Kadın	19	Edebiyat	Lisans
K2	Kadın	20	Edebiyat	Lisans
K3	Kadın	17	Tarih	Lisans
K4	Kadın	25	Coğrafya	Lisans
K5	Erkek	34	Coğrafya	Lisans
K6	Kadın	11	İngilizce	Lisans
K7	Kadın	23	İngilizce	Lisans
K8	Erkek	21	İngilizce	Lisans
K9	Kadın	15	Matematik	Lisans
K10	Erkek	23	Matematik	Lisans
K11	Kadın	15	Matematik	Lisans
K12	Kadın	14	Kimya	Lisans
K13	Erkek	22	Kimya	Yüksek Lisans
K14	Erkek	24	Fizik	Lisans
K15	Erkek	17	Biyoloji	Lisans

FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesine yönelik bu çalışmada, katılımcı öğretmenlerin cinsiyet, kıdem, branş ve eğitim durumlarına ilişkin bilgileri tablo

4.1.'de sunulmuştur. Tablo 4.1.' e göre katılımcı öğretmenlerin dokuzu kadın, altısı erkektir. Katılımcıların çoğunluğu lisans(n14) , bir katılımcı ise yüksek lisans mezunudur. Katılımcı öğretmenlerin mesleki kıdemlerinden elde edilen bilgilere göre katılımcı öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin yüksek olduğu söylenebilir. Katılımcı öğretmenlerin branşlarından elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin branşlarının sayısal ve sözel derslerin branşlarından oluştuğu söylenebilir.

Tablo 4. 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Derslerde Daha Önce Kullandıkları Bilgi İletişim Teknolojileri ve Bu Teknolojileri Kullanma Süreleri

Temalar	Kodlar	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14	K15	N
Daha önce kullanılan bilgi iletişim teknolojileri	Bilgisayar	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
	Projeksiyon	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13
	Yazıcı	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	13
	Tepegöz	✓	✓			✓			✓		✓			✓	✓	✓	8
	Televizyon					✓			✓							✓	3
	VCD/DVD oynatıcı						✓										1
	İnternet															✓	1
Bilgi iletişim teknolojilerini derslerde kullanma süreleri	8-11 yıl			✓	✓	✓		✓			✓					✓	6
	4-7 yıl	✓					✓					✓	✓	✓	✓		6
	1-3 yıl		✓							✓							2
	11 yıldan fazla								✓								1

FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesine yönelik bu çalışmada, katılımcı öğretmenlerin derslerde daha önce kullandıkları bilgi iletişim teknolojileri ve bu teknolojileri kullanma sürelerine ilişkin bilgileri tablo 4.2.'de sunulmuştur. Katılımcıların öğretmenlerin derslerde daha önce kullandıkları bilgi iletişim teknolojilerinden elde edilen bulgular; bilgisayar(n15), projeksiyon(n13),

televizyon(n3), VCD/DVD oynatıcı(n1), tepegöz(n8), yazıcı(n13), internet(n1) şeklinde ifade edilmiştir. Bu teknolojileri kullanma süreleri bulgularından elde edilen bilgilere göre; öğretmenlerin uzun süredir bilgi iletişim teknolojilerini kullandıkları, bilgisayar teknolojisine yabancı olmadıkları ve derslerine teknolojiyi dahil ettikleri söylenebilir.

Tablo 4. 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Aldıkları Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri

Hizmet içi eğitim faaliyetleri	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14	K15	N
Temel BİT kursu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
FATİH Projesi eğitimde teknoloji kullanım kursu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
Sınıf yönetimi kursu		✓	✓			✓	✓		✓	✓		✓		✓		8
Microsoft Office Kursu		✓												✓		2
WEB tasarım kursu											✓					1

FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesine yönelik bu çalışmada, katılımcı öğretmenlerin aldıkları hizmet içi eğitim faaliyetleri tablo 4.3.' de görülmektedir.

Tablo 4.3. yorumlandığında katılımcı öğretmenlerin hepsinin temel bilgi iletişim teknolojileri kursu(n15) ve FATİH Projesi eğitimde teknolojiyi kullanım kursu(n15) aldıkları görülmektedir. Katılımcı öğretmenlerden elde edilen bilgilere göre sınıf yönetimi kursu(n8), Microsoft Office kursu(n2), WEB tasarım kursu(n1) aldıkları diğer hizmet içi eğitim faaliyetleridir. Tablo 4.3.'den elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin çoğunluğunun bilgi iletişim teknolojileri ve sınıf yönetimi alanında hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılarak eğitim aldıkları görülmektedir.

4.2. Plan, Program ve Etkinliklerin Yönetimine İlişkin Bulgular

Tablo 4. 4. Plan, Program ve Etkinliklerin Yönetimine İlişkin Bulgular

TEMALAR	KODLAR	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14	K15	N	%
Kullanım sıklığı	Ders süresince kullanım			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	12	80
	Ders ortasında kullanım		✓										✓				2	13
	Ders başında kullanım		✓														1	7
	Ders sonunda kullanım	✓															1	7
Yapılan uygulamalar	Video, animasyon izleme	✓		✓			✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	10	67
	Soruları yansıtıp soru çözme	✓			✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	10	67
	Sunum gösterimi	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓		✓	10	67
	İnternete girme	✓		✓				✓			✓	✓			✓	✓	7	47
	E-içerik olarak kullanım	✓	✓				✓	✓			✓	✓				✓	7	47
	Yazı yazma		✓			✓		✓		✓			✓		✓		6	40
	E-kitap olarak kullanma		✓			✓		✓				✓		✓			5	33
	Dinleme uygulamaları						✓	✓	✓								3	20
Kullanım amaçları	Konu anlatımı	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	13	87
	Konu değerlendirmesi					✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	9	60
	Ödev verme		✓		✓		✓	✓			✓						5	33
	Konuyu pekiştirme		✓				✓	✓				✓				✓	5	33
	Konu tekrarları			✓		✓	✓			✓				✓			5	33
	Etkinlik hazırlama, gösterme	✓		✓	✓		✓	✓									5	33
	Konu özeti				✓												1	7

FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesine yönelik bu çalışmada, sınıf yönetimin boyutlarından biri olan plan, program ve etkinliklerinin yönetimine ilişkin bulgular tablo 4.4’de sunulmuştur. Tablo 4.4’de plan, program ve etkinliklerin yönetimine ilişkin bulguların üç tema altında toplandığı görülmektedir. Birinci tema olan “kullanım sıklığı” ele alındığında katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (n12) ders süresince etkileşimli tahtayı kullandıkları belirlenmiştir. Diğer kodlar ise; ders başında kullanım(n1), ders ortasında kullanım(n2), ders sonunda kullanım(n1) şeklinde belirlenmiştir. Bu bulgu ile ilgili katılımcılardan K3; “tahtayı her ders sürekli kullanıyorum” ifadesini kullanmıştır. Katılımcılardan K2; “tahtayı dersin başında ve ortasında etkinliklerde kullanıyorum” ifadesini kullanmıştır. Katılımcılardan K1, bu konudaki görüşünü “dersin sonunda konu ile ilgili videolar izletiyorum” şeklinde ifade etmiştir.

Birinci tema olan kullanım sıklığı bulguları ele alındığında, katılımcılar tablet bilgisayarı kullanmadıklarını ifade ederek kullandıkları etkileşimli tahtaya ilişkin görüş belirtmişlerdir. Bu bulgulardan yola çıkarak öğretmenlerin etkileşimli tahta teknolojisini sınıf yönetimlerinin içine dahil ettikleri, benimsedikleri ve aktif olarak derslerde kullandıkları söylenebilir.

Plan, program ve etkinliklerin yönetimine ilişkin bulguların ikinci teması olan yapılan uygulamalar teması incelendiğinde, katılımcıların en çok video animasyon izletme(n10), soru çözme(n10), sunum gösterimi(n10) uygulamalarını kullandıkları görülmektedir. Bu bulgu ile ilgili olarak katılımcılardan K6; “internet de bulduğum ders ile ilgili animasyonları sınıfta izliyoruz bazen de video hazırlama ödevleri veriyorum onlar evde videoları hazırlıyorlar sonra derste izliyoruz” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. Katılımcılardan K10; “verdiğimiz ödevlerde yapamadıkları soruları değerlendirme kısmında akıllı tahta üzerinden çözerek öğrencilere ulaştırıyoruz” görüşünü belirtmiştir. K1; “konu ile ilgili soruların çözümünde boşluk doldurmaca bazen dershanelerin verdiği kaynakları kullanıyoruz” ve K3; “konu ile ilgili sunum (örneğin bir şairin şiiri hayatı) varsa dersin sonunda izlettiriyorum” demiştir.

Yapılan uygulamalar temasına bağılı olarak internete girme (n7) ve E-içerik olarak kullanım (n7) kodlarına ilişkin K7; “alıştırma atıyorum pekiştirmek için internet den link atıp o alıştırmaları sınıfta açıp çözüyoruz” demiştir. K11; “internetten flash animasyonları izletmekte kullanıyorum” demiştir. K15; “internetten okulun moodle öğrenme portalına girerek gerekli içeriklere ulaşabiliyoruz” demiştir.

Yapılan uygulamalar temasının diğeri kodlarını yazı yazma(n6), E-kitap olarak kullanma(n5), dinleme uygulamaları(n3) oluşturmuştur. Bu bulgular ile ilgili olarak K5; “tahtada açtığım soruyu öğrenciye akıllı kalemle çözdürüyorum” , K13; “ders kitabını pdf olarak derse açarım”, K8; “video izleterek dinleme ve konuşma becerilerini artırmada kullanıyoruz” demiştir.

Yapılan uygulamalar temasından elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin birçoğu etkileşimli tahtayı; video, film, animasyon gibi öğrencinin pasif bir durumda kaldığı izlemeye dayalı uygulamalar için kullanıldığı söylenebilir. Özellikle İngilizce branşındaki öğretmenler diğeri öğretmenlerden farklı olarak kendi alanlarıyla bağılantılı dinleme etkinlikleri yaptırmaktadırlar. Etkileşimli tahta ve tabletler ile yapılan uygulamalara bakıldığında birçok uygulamaların sadece etkileşimsiz uygulamalar olduğu söylenebilir.

Plan, program ve etkinliklerin yönetimine ilişkin bulguların üçüncü teması olan kullanım amaçları teması incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun konu anlatımı(n13) ve konu değerlendirmesi(n9) amacıyla teknolojiyi kullandıkları görölmektedir. Bu bulgularla ilgili olarak katılımcılardan K8; “derse konu anlatımında hem gramerle ilgili pratikte, boşluk doldurmada kelime eşleştirmede” amacıyla kullandığını belirtmiştir. K5; “değerlendirme soru çözmeye kullanıyorum” demiştir. Daha sonra katılımcılar sırasıyla etkinlik hazırlama, gösterme(n5), ödev verme(n5), konuyu pekiştirme(n5), konu tekrarı(n5) ve konu özeti(n1) amacıyla teknolojiyi kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgularla ilgili olarak K3; “harita gösterimlerinde(etkinliklerde) çocukların sunum ödevlerinde” diyerek kullanım amacını belirtmiştir. K7; “hazırlıyorum alıştırma atıyorum pekiştirmek için internet den link atıp o alıştırmaları tekrar pekiştiriyoruz” demiştir. K9; “soru çözümlerinde tekrarlarda değerlendirmede” diyerek kullanım amaçlarını belirtmiştir. K4; “daha çok tahtayı kullanarak konuyu özet geçiyorum” diyerek kullanım amacını belirtmiştir.

Plan, program ve etkinliklerin yönetimine ilişkin bulguların üçüncü teması olan kullanım amaçları teması göre öğretmenlerin akıllı tahtayı kullanarak çoğunlukla

konu anlatımı yaptıkları söylenebilir. Bu sonuçlara paralel olarak Erduran ve Tataroğlu (2009) çalışmalarında etkileşimli tahtanın kullanım yoğunluğu olarak en çok konu anlatımı ve soru çözümünde kullanıldığını, dersin işleyişini hızlandırdığını belirtmişlerdir.

4.3. Sınıfın Fiziksel Ortamının Yönetimine İlişkin Bulgular

Tablo 4. 5. Sınıfın Fiziksel Ortamının Yönetimine İlişkin Bulgular

TEMLAR	KODLAR	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14	K15	N	%
Etkileşimli tahtanın konumu ve boyutu	Boyutu uygun	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15	100
	Konumu uygun	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓				✓	✓		9	60
	Konumu uygun değil- sınıfın ortasında olmalı								✓			✓	✓			✓	4	27
	Konumu uygun değil- rahat görülmemesi					✓					✓						2	13
Sınıf yerleşme düzenine etkileri	Değişim gözlemlenmemesi	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	12	80
	Sınıf mevcudunun kalabalık olması			✓			✓							✓			3	20
Ses ve ışık düzeni	Uygun	✓	✓		✓		✓		✓		✓			✓	✓	✓	9	60
	Uygun değil			✓		✓				✓		✓	✓				5	33
	Olumsuz-tahtanın parlaması			✓		✓				✓		✓	✓				5	33
	Olumsuz- sınıfın çok ısınması									✓							1	7
Görünüm ve görüntü kalitesi	Yeterli	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	12	80
	Çözünürlüğü yüksek							✓			✓				✓		3	20
	Gözü yorması												✓				1	7

FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesine yönelik bu çalışmada, sınıf yönetimin bir başka boyutu olan sınıfın fiziki ortamının yönetimi incelenmiştir. Elde edilen bulgular dört tema altında toplanmış ve kodlar oluşturulup tablo 4.5’de gösterilmiştir. Etkileşimli tahtanın konumu ve boyutu temasına ilişkin kodlar; boyutu uygun(n15), konumu uygun(n9), konumu uygun değil- sınıfın ortasında olmalı(n4) ve konumu uygun değil- rahat görülmemesi(n2) olarak belirlenmiştir. Konu ile ilgili olarak katılımcılardan K1; “boyutları ve sınıftaki konumu gayet uygun” demiştir. K10;

“sınıflarda tüm öğrencilerin rahat görebilecekleri bir açıya yerleştirilmesi uygun olacaktır” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Katılımcılardan K8; “her sınıfta tam ortada olması gerekiyor” şeklinde akıllı tahtanın konumu ile ilgili düşüncelerini belirtmiştir. Etkileşimli tahtanın konumu ve boyutu temasından elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin etkileşimli tahtanın tasarımını hakkında olumlu düşünceler içerisinde olduklarını fakat sınıfların planı nedeniyle konumunda olumsuzluklar olduğu söylenebilir.

Fatih Projesi teknolojilerinin sınıfın fiziki ortamının yönetimine etkisiyle ilgili olarak sınıf yerleşim düzenine etkileri teması incelendiğinde değişim gözlemlenmemesi(n12) ve sınıf mevcudunun kalabalık olması(n3) kodlarına ulaşılmıştır. Konu ile ilgili olarak katılımcılardan K14; “olumlu olumsuz fark yok” demiştir. K4; “az olsa daha iyi olurdu” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Ses ve ışık düzeni teması ile ilgili olarak uygun(n9), uygun değil(n5), olumsuz-tahtanın parlaması(n5), olumsuz-sınıfın çok ısınması(n1) kodlarına ulaşılmıştır. Katılımcılardan K11; “parlıyor perde kullanıyoruz ama yine de yeterli değil” demiştir. K9; “etkiliyor oda sınıf sıcak oluyor” şeklinde kendini ifade etmiştir. K3 ise ; “ses iyi, görüntüde parlama oluyor perdeleri sürekli kullanıyoruz” demiştir.

Görünüm ve görüntü kalitesi teması ile ilgili olarak katılımcı öğretmenlerin çoğu teknolojileri yeterli(n12) bulmakta üç katılımcı çözünürlüğünün yeterli olduğunu belirtmektedirler. Bir katılımcı ise gözü yorduğunu belirterek olumsuz görüş bildirmiştir. Katılımcılardan K14; “çözünürlükleri gayet iyi” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

Ses, ışık düzeni ve görünüm, görüntü kalitesi temalarından elde edilen bulgulara göre, etkileşimli tahtanın tasarımının yeterli olduğu ancak parlaklık ve yansımadan dolayı öğrenciler tarafından görülemediği, kendilerinin ve öğrencilerin gözlerini yorduğu gibi olumsuzlukların yaşandığı öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak söylenebilir.

4.4. Sınıfta İlişki ve İletişimin Yönetimine İlişkin Bulgular

Tablo 4. 6. Sınıfta İlişki ve İletişim Yönetimine İlişkin Bulgular

TEMALAR	KODLAR	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14	K15	N	%
Sınıf içi iletişimdeki değişimler	Öğrenci dikkatinin artması	✓		✓		✓			✓		✓		✓	✓			7	47
	İletişimin artması					✓	✓		✓		✓	✓					5	33
	Öğretim etkililiğinin artması			✓		✓		✓	✓		✓						5	33
	Değişim gözlemlenmemesi		✓		✓								✓		✓	✓	5	33
	Tabletin olumsuz etkisi	✓					✓			✓					✓		4	27
	Materyal kullanımında artış			✓				✓							✓		3	20
	Bilgiye hızlı ulaşılması			✓						✓							2	13
İlgi ve tutumdaki değişimler	Dersin ilgi çekici hale gelmesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	14	93
	Tabletin amaç dışı kullanımı			✓			✓			✓					✓		4	27
	Gürültünün azalması			✓													1	7
	Değişim gözlemlenmemesi									✓							1	7
Derse güdülenmedeki değişimler	Derse katılımın artması	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	14	93
	Görsel materyal ile güdüleme	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓			10	67
	Özgüvenin artması	✓							✓			✓			✓		4	27
	Merakın artması					✓	✓	✓									3	20

FATİH Projesini teknolojilerinin kullanıldığı okullarda yapılan bu çalışmada, sınıf yönetimi boyutlarından sınıfta ilişki yönetimine dair öğretmen görüşleri tablo 4.6’ da

belirtlmifltir. Sınıfta ilifli y6netime iliflkin bulgular 66 tema altında toplanmış ve bu temalara ait kodlar belirlenmiştir.

Sınıf i6i iletişimdeki değişimler temasına ait bulgulara g6re; 6đrencilerin dikkatinin artması(n7), iletişimin artması(n5) ve 6đretim etkinliğinin artması(n5) kodları belirlenmiştir. Bulgularla ilgili olarak katılımcılardan K5; “tahtayı a6tığımda 6đrencilerdeki boş vermişlik havasını sona erdiriyor ve dikkatleri artıyor” demiştir. K6; “dersle hi6 ilgisi olmayan 6đrencilerin ders katılımı arttı” demiştir. K10; “6đrencilerle daha fazla diyalog i6erisindeyiz 66nk6 eskiden soruları tahtaya yazarken sınıfa sırtımızı d6nd6đ6m6zden sınıfla iletişim kopabiliyordu” şeklinde ifade etmiştir. K7 ise; “g6rsel materyallerle derslerimiz zenginleştiği i6in daha etkili 6đrenme oluyor” demiştir.

Sınıf i6i iletişimdeki değişimler teması ile ilgili olarak katılımcı 6đretmenlerin g6r6şlerinden yola 6ıkararak oluşturulan diğer kodlar ise materyal kullanımının artması(n3), bilgiye hızlı ulaşılması(n2) olarak g6r6lmektedir. Bu bulgularla ilgili olarak katılımcı 6đretmenlerden K3; “internette konu ile ilgili araştırmalar yapıyoruz, bizim derste materyal 6ok” demiştir. Katılımcıların beşi değişim g6zlemlenmediğini, d6rd6 ise tabletin olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Bu bulgular ile ilgili olarak K15; “ iletişimde bir değişiklik yok” şeklinde d6ř6ncesini belirtmiştir. K1; “6đrenciler tableti bazen dersin amacı dışında kullanıyor bunu bizde fark edemiyoruz 66nk6 onun tablette ne yaptığının g6remiyoruz oda farklı sitelere girebiliyor bu da iletişimi olumsuz etkiliyor” şeklinde ifade etmiştir. K6; “tabletler ilk geldiklerinde dersi olumsuz etkilediler sonra zaten kullanmadım” demiştir.

Sınıf i6i iletişimdeki değişimler temasının bulgularına g6re 6đretmenlerin etkileşimli tahta ile yapılan derslerin daha kalıcı ve daha etkili olduğu g6r6ř6ne sahipler denilebilir. Aktepe (2011) yapmış olduğu 6alışmada, bilgisayar ile işlenen derslerde 6đrenci başarısının daha y6ksek olduğunu ortaya koymuştur. Fakat tablet kullanımı ile ilgili, 6đretmenler olumsuz g6r6şlere sahiptirler. En fazla problem yaşanılan kısım; 6đrenci-6đretmen arası g6z temasının kaybolması nedeniyle ortaya 6ıkan iletişim sorunlarıdır. 6đretmenler bu sorunla baş etme y6ntemi olarak tableti kullanmamayı 66z6m olarak tercih etmişlerdir.

İlgi ve tutumdaki değişimler teması incelendiğinde öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun dersin ilgi çekici hale geldiğini(n14) belirtmiştir. Bu bulgu ile ilgili olarak katılımcılardan K1; “tahtayı kullandığımız zaman içerik gösteriyorsak ilgi daha da artıyor” şeklinde ifade etmiştir. Katılımcılardan dördü “tabletten amaç dışı kullanıldığını” belirtmiştir. Bu bulgu ile ilgili olarak K9; “tabletler ilk geldiğinde tablete yazıyorum dediler ama sıkıntılar oluştu yazmamışlar oyun oynamışlar” demiştir. İlgi ve tutumdaki değişimler ile ilgili olan diğer bulgular ise “gürültünün azalması(n1) ve bir fark gözlemlenmemesi(n1)’dir. Bulgularla ilgili olarak K1; “zaman kaybindan ve o sırada oluşan gürültüden kurtulduk” demiştir. K9; “benim dersimde değişiklik olmadı” demiştir.

İlgi ve tutumdaki değişimler teması bulgularından yola çıkarak öğretmenlerin görüşlerine göre öğrencinin dikkatinin teknolojiyi kullanmayla birlikte arttığı, derslerin daha ilgi çekici hale geldiği söylenebilir.

Sınıfta ilişki düzeninin yönetimiyle ilgili üçüncü tema olan derse güdülenmedeki değişimlere bakıldığında katılımcıların çoğunluğu derse katılımın artması(n14) ve görsel materyal ile güdüleme(n10) şeklinde belirtmişlerdir. Bulgular ile ilgili olarak K4; “en çekingen öğrenci bile dersi anlatmak için yarışıyor. İştaha geliyor” demiştir. K5; “tahta açıldığında görsel içeriklerde ne olduğunu merak eden öğrenci otomatik olarak güdüleniyor” demiştir. Derse güdülenmedeki değişimler temasının diğer kodları ile ilgili olarak katılımcılardan dördü özgüvenin artması, üçü merakın artması olarak görüş belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerden K1; “çocukların tahtaya çıkarak içeriklerini sunmasını sağlayarak özgüvenlerinin artırdığı söylenebilir” demiştir. K7; “çocuklar teknolojiye meraklı oldukları için bunu kullanmak hoşlarına gidiyor. Derse katılımı arttırıyor, daha çok derse güdülüyor” demiştir.

Sınıfta ilişki yönetiminin derse güdülenmedeki değişimler temasına ilişkin bulgulara göre öğrencinin teknolojik araçların sunduğu görsel materyal zenginliği yoluyla merak ve ilgisinin artmasıyla birlikte derse katılmaya istekli hale geldiği bu durumda öğrencilerin özgüvenini arttırdığı söylenebilir.

4.5.Zaman Yönetimine İlişkin Bulgular

Tablo 4. 7. Zaman Yönetimine İlişkin Bulgular

TEMALAR	KODLAR	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14	K15	N	%
Ders öncesi zamanı planlama	Ders içeriklerinin önceden hazırlanması	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		12	80
	Hazır materyal kullanımının artmasıyla zamandan tasarruf		✓			✓		✓	✓								4	27
	Evde iş yükünün artması- zaman alması				✓												1	7
Ders zamanını etkili kullanma	Zamandan tasarruf sağlanması		✓	✓				✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	9	60
	Zamanın daha etkili kullanılır olması										✓		✓		✓	✓	4	27
	Vakit kaybını önlemesi									✓	✓						2	13
	Zaman kaybindan dolayı öğrenci dikkatinin dağılması	✓				✓											2	13
	Açma-kapama zaman kaybı olması	✓				✓											2	13
	Teknik sorunların zaman kaybı yaratması	✓											✓				2	13
	Değişim gözlemlenmemesi				✓		✓										2	13

FATİH Projesini teknolojilerinin kullanıldığı okullarda yapılan bu çalışmada, sınıf yönetimi boyutlarından zaman yönetimine dair öğretmen görüşleri tablo 4.7’ de belirtilmiştir. Sınıfta zaman yönetime ilişkin bulgular iki tema altında toplanmış ve bu temalara ait kodlar belirtilmiştir.

Ders öncesi zamanı planlama temasına göre, ders içeriklerinin önceden hazırlanması, hazır materyal kullanımının artmasıyla zamandan tasarruf sağlanması, evde iş yükünün artması- zaman alması şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Bu bulgularla

ilgili olarak katılımcı öğretmenlerden K12; “evde internetten içerik bulup flaşa atıyorum” demiştir. K8; “evde içerikleri eski kaynaklarımdan ve internetten hazırlıyorum ayrıca firmalar flaşlar veriyor” demiştir. K4; “konuyla ilgili ön hazırlık gerekiyor hazırlık aşaması uzun sürüyor eve daha çok iş taşımış oluyoruz” demiştir.

Ders öncesi zamanı planlama teması bulgularına göre; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanan içerikler, yayınevlerinin verdiği materyaller ve internet gibi olanaklarla oluşan yazılımlar ve paylaşımlar, öğretmenlerin hazır kullanabilecekleri materyallere ulaşım olanaklarının artmasının zamandan tasarruf sağladığı söylenebilir. Aynı zamanda öğretmenlerin ön hazırlık yapabilmesi için ev ortamlarının da teknolojik açıdan donanımlı olmasını gerekli kıldığı söylenebilir.

Ders zamanını etkili kullanma temasına göre ise katılımcı öğretmenlerin dokuzu zamandan tasarruf sağlanması, öğretmenlerin dördü zamanın daha etkili kullanılması ikisi ise vakit kaybını önlenmesi şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. Bulgular ile ilgili olarak katılımcılardan K3; “olumlu diyebiliriz tahtada hemen açıp görselleri gösterebiliyoruz, zamandan kazanıyoruz” demiştir. K10 ise ; “zaman tasarrufu sağlandığından konu örnekleri daha fazla çözülmektedir. Bu da öğrenmeyi artırıcı bir etkidir” demiştir.

Tema ile ilgili diğer bulgular ise; zaman kaybından dolayı öğrenci dikkatinin dağılması(n2), açma-kapama zaman kaybı olması(n2), teknik sorunların zaman kaybı yaratması(n2) ve değişim gözlemlenmemesi(n2)’ dir. Bulgular ile ilgili olarak katılımcı öğretmenlerden K1; “tahtanın açılıp kapanması sırasında bana en az 10 dk. kaybettiriyor şimdi birde tahtalar daha geç açılıyor flaşımızı açmada içeriğe ulaşmada ve içeriğin açılmasında da zaman kaybettiriyor” demiştir. K12 ise; “tahtanın kilitlenmesinde bazen sıkıntı oluyor ders için teneffüse geç çıkıyorum” demiştir. K6; “olumlu olumsuz bir tarafı yok” şeklinde düşüncesini belirtmiştir. K5 ise; “bazı tahtalar geç açıldığı için zaman kaybına sebep oluyor gürültü oluyor, konu yetişmiyor. Öğrenci tahtaya alıştığı için elektrik kesildiğinde öğrenci kitaptan anlatıma kulak asmıyor dersi dinlemiyor” şeklinde belirtmiştir.

Zaman yönetiminin ders zamanını etkili kullanma teması ile ilgili bulguların ışığında, teknik sorunlar iyi yönetilmediğinde derste zaman kaybına neden olduğu

söylenbilir. Bu durum da öğrencinin dikkatinin dağılması, gürültünün artmasına neden olmaktadır.

4.6. Davranış Yönetimine İlişkin Bulgular

Tablo 4. 8. Davranış Yönetimine İlişkin Bulgular

TEMALAR	KODLAR	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14	K15	N	%
Olumlu davranışlar	Öğrencinin dikkatini çekmesi		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓				✓	✓	9	60
	Motivasyonun artması	✓		✓		✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓			9	60
	Gürültünün azalması			✓		✓	✓	✓	✓		✓			✓			7	47
	Öğrenmenin kalıcılığının artması					✓	✓	✓	✓								4	27
	Öğrencinin aktif hale gelmesi	✓				✓	✓	✓									4	27
	Defter kullanımının artması					✓											1	7
Olumsuz davranışlar	Kitap kullanımının azalması			✓	✓	✓		✓	✓					✓	✓	✓	8	53
	Ders başında gürültünün artması	✓			✓	✓							✓			✓	5	33
	Değişim gözlemlenmemesi		✓								✓	✓	✓				4	27
	Ders sırasında tablette oyun oynanması			✓			✓			✓					✓		4	27
	Yazı yazmanın azalması	✓							✓					✓			3	20
	Kitap okumanın azalması														✓		1	7
Sınıf içindeki değişimler	Olumlu etkilenmesi	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓	11	73
	Tabletlerin olumsuz etkilemesi			✓											✓		2	13
	Değişim gözlemlenmemesi									✓			✓				2	13
Sınıf içi disiplinler	Değişim gözlemlenmemesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓			11	73
	Sınıfta hakimiyetin artması							✓	✓		✓						3	20
	Tabletin kontrolü engellenmesi														✓		1	7

FATİH Projesini teknolojilerinin kullanıldığı okullarda yapılan bu çalışmada, sınıf yönetimi boyutlarından davranış yönetimine dair öğretmen görüşleri tablo 4.8’ de

belirtlmifltir. Sınıfta davranış yönetime ilişkin bulgular dört tema altında toplanmış ve bu temalara ait kodlar belirtlmifltir.

Sınıfta davranış yönetimi boyutuna ilişkin olumlu davranışlar temasının kodları; öğrencinin dikkatini, çekmesi(n9), gürültünün azalması(n7),motivasyonun artması(n9), öğrencinin aktif hale gelmesi(n4), öğrenmenin kalıcılığının artması(n4), fark gözlemlenmemesi(n3), defter kullanımının artması(n1) şeklinde belirlenmiştir. Öğrencinin dikkatini çekmesi ve gürültünün azalması kodu ile ilgili olarak katılımcı öğretmenlerden K5; “dikkat ve ilgi arttı, gürültünün azaldığı sylenabilir” demiştir. K6; “ğrencinin dikkatini topladı” demiştir. Katılımcı ğretmenlerden K10 ise görüşünü “gürültü azaldı derse olan ilgi arttı, iletişimde olumlu yönde daha çok dikkat topladı” şeklinde belirtmiştir. Motivasyonun artması kodu ile ilgili olarak katılımcılardan K1; “derse katılım yüksek oluyor çünkü tahtaya kalkmak istiyor, motivasyonu artırıyor” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Öğrencinin aktif hale gelmesi ile ilgili olarak K7; “evde bilgisayar başında geçirdikleri vakti eğitim için harcıyorlar tahtada sunumlar yapıyorlar” demiştir. Öğrenmenin kalıcılığının artması ile ilgili olarak K8; “bilgi ocuk için görerek daha iyi ve daha kalıcı oluyor” demiştir. Defter kullanımının artması ile ilgili olarak K5; “defter kullanımı arttı tahtadaki anlatımın özetini deftere yazdırıyorum” demiştir.

Sınıfta davranış yönetimi boyutuna ilişkin olumlu davranışlar temasının kodları ele alındığında, öğrencilerin etkileşimli tahta kullanarak dersler anlatıldığında ilgi ve motivasyonlarının daha da arttığı ve öğrenmenin kalıcılığının sağlandığı bu durumunda ders başarısını olumlu yönde etkileyeceğı sylenabilir.

Sınıfta davranış yönetimi boyutuna ilişkin olumsuz davranışlar temasının kodları; ders başında gürültünün artması(n5), yazı yazmanın azalması(n3), kitap kullanımının azalması(n8), kitap okumanın azalması(n1), ders sırasında tablette oyun oynanması(n4), değişim gözlemlenmemesi(n4) olarak belirlenmiştir. Ders başında gürültünün artması kodu ile ilgili olarak katılımcı öğretmenlerden K1; “açıp kapama zamanında gürültü oluyor” demiştir. Yazı yazmanın azalmasıyla ilgili olarak K13; “not tutma biraz azaldı” demiştir. Kitap kullanımının ve kitap okumanın azalmasıyla ilgili olarak K14; “kitap kullanımı azalıyor, bu olumsuz çünkü kitap okuma alışkanlığı azalıyor” demiştir. Ders sırasında tablette oyun oynanmasıyla ilgili olarak

K6; “tablet de sürekli oyun oynamak istediler” K9 ise; “tabletler ilk geldiğinde tablete yazıyorum dediler ama sıkıntılar oluştu yazmamışlar oyun oynamışlar” demiştir. Değişim gözlemlenmemesi ile ilgili olarak K10; “ Anadolu lisesi olduğu için olumsuz davranış bizde pek olmaz” demiştir.

Sınıfta davranış yönetimi boyutuna ilişkin olumsuz davranışlar temasından elde edilen bulgulara göre teknik sorunların iyi yönetilmediğinde zaman kaybına neden olduğu bu durumunda öğrencinin dikkatinin dağılmasına yol açtığı ve gürültünün olduğu söylenebilir. Aynı zamanda teknolojik gelişim ve görsel materyallerin artması basılı(kitap) materyal ihtiyacının da azalmasına neden olabilmektedir.

Sınıfta davranış yönetiminin üçüncü teması olan sınıf iklimindeki değişimler teması ile ilgili olarak oluşan kodlar; olumlu etkilenmesi(n11), tabletlerin olumsuz etkilemesi(n2) ve değişim gözlemlenmemesi(n2) olarak belirlenmiştir. Olumlu etkilenmesi kodu ile ilgili olarak katılımcılardan K15; “ gayet olumlu” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. Tabletlerin olumsuz etkilemesi kodu ile ilgili olarak K14; “materyaller öğrencinin dikkatini daha fazla topluyor sınıf atmosferini olumlu etkiliyor ama tabletler olumsuz etkiliyor” demiştir. Değişimin gözlemlenmemesi kodu ile ilgili olarak K9; “ değişim yok” demiştir. Bulgulardan yola çıkarak sınıf iklimi(atmosferi) üzerine çoğunlukla olumlu değişimler yaşandığı söylenebilir.

Davranış yönetiminin dördüncü teması olan sınıf içi disiplindeki değişimler teması ile ilgili olarak katılımcı öğretmenlerin çoğunluğu değişim gözlemlenmediğini(n11), üçü sınıfa hakimiyetin arttığını biri ise tabletin kontrolü engellediğini belirtmiştir. Bulgularla ilgili olarak K3; “burası Anadolu Lisesi olduğu için disiplin problemimiz olmaz” demiştir. K1; “herhangi bir değişim olmadı” demiştir. K7 konu ile ilgili olarak; “sınıf motivasyonu, sınıf kontrolü arttı” demiştir. K10 ise; “sınıfa hakimiyet arttığı için disiplin açısından iyi oldu” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. K14 ise; “tablet sınıf disiplninde olumsuz etkiledi” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

Davranış yönetiminin dördüncü teması olan sınıf içi disiplindeki değişimler teması bulgularına göre özellikle Anadolu lisesinde çalışan öğretmenlerin teknoloji öncesi ve sonrası sınıf disiplninde olumlu ya da olumsuz bir farklılık gözlemlenmediği söylenebilir. Zamandan tasarruf sağlanması ile birlikte iletişimin artmasının da sınıf hakimiyetine olumlu katkıda bulunduğu söylenebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular göz önünde bulundurularak sonuçlar, bu sonuçların alan yazında benzer konuda yer alan diğer araştırmalarda elde edilen bulgular ile hangi oranda paralellik ve farklılık gösterdiğine yönelik tartışma kısmı ve bu sonuçlara bağlı olarak getirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma, FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilmesine yönelik yapılmıştır. Bu amaca yönelik olarak FATİH Projesi kapsamındaki okullarda etkileşimli tahta ve tablet bilgisayar teknolojileri kullanımının sınıf yönetimine etkisinin değerlendirmesine ilişkin on beş öğretmen ile görüşülerek bulgular elde edilmiştir. Görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular göz önünde bulundurularak sonuçlar gruplandırılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgilerine ilişkin bulgular incelendiğinde, öğretmenlerin hepsinin bilişim teknolojisi alanında hizmet içi eğitim kursu aldıkları, okullarının FATİH Projesi donanımları gelmeden önce de bilgisayar, projeksiyon ve yazıcıyı etkin olarak uzun süredir kullandıkları görülmüştür. Bu durum öğretmenlerin teknoloji kullanımına karşı yabancı olmadıklarını ve olumlu bakış açısı içerisinde olduklarını ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin çoğun sınıf yönetimi alanında hizmet içi eğitim kursu aldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin hepsinin zorunlu olarak FATİH Projesi eğitimde teknoloji kullanım kursu aldıkları ve bu kurs sayesinde etkileşimli tahtayı kullanmayı öğrendikleri ve bu durumun sınıfta zaman yönetimi açısından değerlendirildiğinde de derslerindeki zamanı etkin ve verimli kullanılmasını sağladığı anlaşılmaktadır.

Fatih Projesi teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi boyutlarından plan, program ve etkinliklerin yönetimine etkisi incelendiğinde; öğretmenlerin çoğunluğunun etkileşimli tahtayı derslerinde sürekli kullandıkları belirlenmiştir. Bu

durum öğretmenlerin etkileşimli tahta kullanımına karşı olumlu tavır içerisinde olduklarını göstermektedir. Tablet bilgisayar ile ilgili olarak öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin öğrencilere tablet bilgisayar kullandırmaktan kaçındıkları neden olarak ise öğrencinin tablet bilgisayarı amaç dışı kullanmasını, kontrolün mümkün olmamasını belirttikleri görülmüştür. Öğretmenlerin birçoğu etkileşimli tahtayı; slayt, film, animasyon izletme, soru çözme, kitap ve içerik olarak kullanma gibi öğrencinin pasif bir durumda kaldığı izlemeye dayalı uygulamalar için kullanılmaktadır. İngilizce branşındaki öğretmenler ise diğer öğretmenlerden farklı olarak kendi alanlarıyla bağlantılı dinleme etkinlikleri, sunum, video hazırlama etkinlikleri gibi etkinliklerle öğrencileri biraz daha aktif hale gelmesini sağlamaktadırlar. Etkileşimli tahta ve tabletler ile yapılan uygulamalara bakıldığında bütün uygulamaların sadece etkileşimsiz uygulamalar olması dikkat çekmektedir. Kurt, Kuzu, Dursun, Güllüoğlu ve Gültekin (2013) yaptıkları çalışmada, etkileşimli tahtaların çoğunlukla bilgisayar ve projeksiyon cihazlarının da yapabileceği uygulamalar için kullanıldığını belirtmişlerdir. Böylece etkileşimli tahtanın yeterince etkili bir biçimde kullanılmadığı ortaya konmaktadır. Öğretmenlerin kullanım amaçlarından elde edilen bulgulara bakılacak olursa en çok konu anlatımı için kullanılması bu durumu destekler niteliktedir.

Fatih Projesi teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi boyutlarından sınıfın fiziksel ortamının yönetimine etkisi değerlendirildiğinde; etkileşimli tahtanın tasarımının yeterli olduğu ancak konumunun yarattığı parlaklık ve yansımadan dolayı öğrenciler tarafından görülemediği, kendilerinin ve öğrencilerin gözlerini yorduğu, sınıfta perdeleri kapatmak zorunda kalmaları gibi olumsuzluklar öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Bu olumsuzluklar ilerleyen süreçte öğrenciler de göz ile ilgili rahatsızlıklar, baş ağrısı vb. sağlık sorunlarına neden olabileceği gibi yeterince aydınlatılmayan bir sınıfta ders işlenmesi, öğrencide olumsuz davranışlar yaratabilir hatta psikolojik sorunlara da yol açabilir. Etkileşimli tahtanın eski tahta düzeninde olduğu sadece izlendiği öğrencileri aktif hale getirmediği, sınıfı grup çalışması gibi uygulamalara yönlendirmediği dolayısıyla yapılandırmacı yaklaşıma olumlu bir katkısı sağlamadığı görülmektedir. Ayrıca geleneksel yöntemin ön gördüğü sınıf düzenini geliştirecek, olumlu yönde değiştirecek bir katkı sağlamamıştır.

Fatih Projesi teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi boyutlarından sınıfta ilişki ve iletişim yönetimi açısından değerlendirildiğinde; öğrencilerin derse olan ilgi ve tutumlarının arttığı, derse dikkatlerinin, meraklarının arttığı, öğrencilerin derse güdülendiği ve derse katılımlarının arttığı görülmüştür. Ayrıca öğretmenler etkileşimli tahta ile yapılan derslerin daha kalıcı ve daha etkili olduğu görüşündedirler. Fakat tablet kullanımı ile ilgili, öğretmenler olumsuz görüşlere sahiptirler. En fazla problem yaşanan kısım; öğrencilerin tablette ne yaptığının görülmemesi nedeniyle ortaya çıkan iletişim sorunları ve tabletlerin amaç dışı kullanılmasıdır. Yapılandırmacı yaklaşımda öğrenci merkeze alındığı ve öğrenme süreçlerinde öğrenci aktif olarak rol aldığı için öğrenci yeni öğrenme ürünlerini ortaya çıkarırken, iletişim kurarken, öğrenme öğretme süreci içerisinde teknolojinin rolü büyüktür (İşman, Baytekin, Balkan, Horzum ve Kırıyıcı, 2002). Yeni araç gereçlere duydukları ilginin zamanla azalabileceği gerçeği göz önüne alınarak öğrencilerin ders içerisinde yapılandırmacı yaklaşıma göre aktifliğini arttırmak, yalnızca görsel açıdan güdülemek yerine öğrencileri hareketlendirecek uygulamaları teknolojiyle derse dahil etmek gerekmektedir.

Fatih Projesi teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi boyutlarından zaman yönetimi açısından değerlendirildiğinde; zamandan tasarrufu sağlaması, zamanın daha etkili kullanılması, materyallerin zenginleşmesi açısından olumlu katkıda bulunduğu görülmektedir. Zamanın etkili kullanılmasıyla birlikte öğrenciyle daha fazla iletişime girme olanağı sağlanmaktadır. Olumsuz yön olarak ise; öğretmenlerin bir bölümünün etkileşimli tahtanın olumsuz bir yönünün olduğunu düşünmemelerine rağmen, teknik aksaklıklar öğretmenler tarafından sıklıkla belirtilmiştir. Teknik aksaklıklardan dolayı zaman kaybı olduğu düşüncesi, açma-kapama sırasındaki zaman kaybının öğrencinin dikkatini dağıtması da yine öğretmenler tarafından olumsuzluk olarak belirtilmiştir. Bu durum öğretmenin teknik durumunun hazır hale getirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu nedenle okullarda teknik donanımlı personele de ihtiyaç duyulmaktadır. Derse hazırlık gerektirmesi, öğretmenin evde teknoloji ihtiyacını doğurmaktadır.

Fatih Projesi teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi boyutlarından davranış yönetimi açısından değerlendirildiğinde; eskiye oranla gürültünün azaldığı, motivasyon ve dikkatin arttığı, öğrenmenin kalıcılığının arttığı, öğrencinin aktif hale

geldiği olumlu davranışlar olarak belirtilmiştir. Olumsuz davranışlar ise; yazı yazmanın azalması, ders başında gürültünün artması, kitap kullanımı ve okumanın azalması ve tablet bilgisayarda oyun oynanması olarak görülmektedir. Sınıf atmosferini olumlu etkilediği sınıf disiplini ise tablet bilgisayarın yarattığı olumsuzluklar hariç bir fark görülmediği belirtilmiştir. Teknolojik gelişim ve görsel materyallerin artması kitap kullanımının ve okumanın azalmasına neden olmuştur.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçlarına dayalı olarak uygulamacılara ve araştırmacılara öneriler yer almaktadır.

5.2.1. Uygulamacılara Öneriler

Öğretmenlerden, teknolojiyi kullanabilen ve bu konuda öğrencilerine model olabilen kişiler olabilmesi beklenmektedir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarına da lisans eğitimleri sırasında tablet bilgisayar dağıtımı yapılabilir. Eğitim fakültelerinde lisans eğitimi boyunca etkileşimli tahta ve tablet bilgisayarların etkili kullanımına ilişkin eğitimler verilebilir, yapılandırmacı yaklaşıma yönelik E-içerikler, yazılımlar hazırlanabilir.

Etkileşimli tahtaların zaman içerisinde geç açılma, ekran donması gibi teknik arızalar oluşturduğu öğretmen görüşlerinden anlaşılmaktadır. Bu nedenle etkileşimli tahtaların belirli aralıklarla okullardaki bilişim teknolojileri öğretmenlerince takibinin yapılarak teknik sorunlarının giderilmesini gerektirebilir.

Etkileşimli tahtalarda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilen içeriklerde bütün ders kitaplarının pdf formatında yer aldığı görülmektedir ayrıca ders konuları ile ilgili birçok animasyon, video, ses dosyası bulunmaktadır fakat bu içeriklerin etkileşimli tahtalarda karışık olarak hepsinin tek klasörde yer aldığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle öğretmenlerin içeriklere ulaşmasında zaman kayıpları oluşmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın içerikleri planlı bir şekilde yeniden düzenlenebilir.

Etkileşimli tahtalara yüklenecek ders içeriklerinin her sene eğitim öğretim başlamadan önce Milli Eğitim Bakanlığı'na hazırlanarak İl Milli Eğitim Müdürlüklerine gönderilmesi, il müdürlükleri tarafından da bilişim teknolojileri

öğretmenleri ile planlı bir çalışma yapılarak okullardaki tahtalara yüklenmesi sağlanabilir.

Tablet bilgisayarını amacına uygun olarak kullanabilme konusunda dersin kazanımlarına uygun içeriklerin sağlanması gereği ortaya çıkmaktadır. Bu noktada Milli Eğitim Bakanlığı'nın ders içeriklerini sadece pdf formatında kitap olarak değil öğrencilerin dikkatlerini ve ilgilerini daha çok çekecek etkileşimli içerikler hazırlamasını gerektirebilir.

Katılımcı öğretmenler tablet bilgisayarlarda ders kitaplarından başka bir içeriğin bulunmadığını belirtmişlerdir. Milli Eğitim Bakanlığı tablet bilgisayarlara öğrencilerin ilgisini çekecek E-içerikler hazırlayıp yükleyerek öğrencinin ders amacına uygun kullanması sağlanabilir.

Öğretmenlere verilen hizmet içi eğitim faaliyetleri sadece yazılımların öğretime dayanmaması gerekmektedir. Bu nedenle sınıf yönetimine yönelik eğitimlere de yer verilmesi söylenebilir.

FATİH Projesi kapsamında öğretmenlere etkileşimli tahtayı kullanmaya yönelik eğitim verilmektedir. Ancak öğretmenlerin olumsuzluk olarak belirttikleri teknik aksaklıkların giderilmesine yönelik eğitim verilebilir.

5.2.2. Araştırmacılara Öneriler

İlgili alan yazın incelendiğinde, yapılan araştırmaların büyük bir bölümünün FATİH Projesine ilişkin görüşler ve tutumları belirlemeye yönelik olduğu görülmektedir. Bu çalışmadan elde edilen bulgular ise, FATİH Projesinin getirdiği etkileşimli tahta ve tablet bilgisayar kullanımının sınıf yönetimine etkisine yönelik bir değerlendirmedir.

Bu araştırma Antalya ilinde gerçekleştirilmiştir. Farklı illerde yapılacak çalışmalarla Türkiye genelinde FATİH Projesi teknolojilerinin kullanımının sınıf yönetimi açısından değerlendirilerek karşılaşılan sorunlar, bu sorunların nedenleri ve çözüm önerileri ortaya çıkarılabilir.

Araştırmaya FATİH Projesinin uygulandığı okullardaki öğrenciler de dâhil edilip etkileşimli tahta ve tablet bilgisayarlar konusunda görüşleri alınarak olumlu olumsuz yönleri ortaya konabilir.

FATİH Projesinin uygulandığı okullardaki öğrencilerinin velilerinin de tablet bilgisayarlar kullanımına ilişkin görüşlerini ve tutumlarını ortaya koyan bir çalışma yapılabilir.

FATİH Projesinin getirdiği yeni bilişim teknolojilerinin, projenin uygulandığı okullardaki öğrencilerin ders başarısına katkısının değerlendirildiği, süreci izlemeye yönelik bir araştırma uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B. (1995). Bilgi teknolojilerinin okullarda kullanımı ve öğretmenlerin rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 105-109.
- Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin internet kullanımı ve bu konudaki görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 1-8.
- Aktepe, V. (2011). Sınıf öğretmenlerinin derslerinde bilgisayar kullanımına ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 75-92.
- Alkan, C. (1987). *Eğitim teknolojisi*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.
- Alkan, C. (1997). *Eğitim teknolojisi*. (5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Altın, K. (2009). *Bilgisayar destekli fen ve teknoloji öğretimi*. İstanbul: Beta.
- Altınçelik, B. (2009). *İlköğretim düzeyinde öğrenmede kalıcılığı ve motivasyonu sağlaması yönünden akıllı tahtaya ilişkin öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Aslan, Z ve Doğdu, S. (1993). *Eğitim teknolojisi uygulamaları ve eğitim araç gereçleri*. Ankara: Tekışık Ofset.
- Aydın, A. (1998). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, A. (2000). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- Aydın, A. (2004). *Sınıf yönetimi*. (5. Baskı). Ankara: Tekaç Eylül Yayınevi.
- Balcı, A. (1993). *Etkili okul*. Ankara: Yavuz Dağıtım.
- Baloğlu, N. (2001). *Etkili sınıf yönetimi*. Ankara: Baran Ofset.
- Başar, H. (1997). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Özel Eğitim ve Hizmetleri.
- Başar, H. (2003). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Başar, H. (2004). *Sınıf Yönetimi*. (11. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık
- Beauchamp, G. (2004). Teacher use of the interactive whiteboard in primary schools: towards an effective transition framework. *Technology, Pedagogy and Education*, 13(3), 327-348.
- Benjamin, Ludy T. (1991). Personalization and Active Learning in the Large Introductory Psychology Class. *Teaching of Psychology*, 18(2), 68-73.

- Blurton, C. (1999). *UNESCO's World Communication and Information Report 1999-2000*, UNESCO Publishing.
- Boyraz, Z. (2008). *Türk eğitim sisteminde eğitim teknolojisinin eğitim - öğretim kalitesine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Türkiye.
- Brophy, F. (1988). Educating Teachers About Managing Classroom and Students. *Teach in and Teacher Education*, 4(1), 1-18.
- Bulut, İ. ve Koçoğlu, E. (2012). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin görüşleri (Diyarbakır İli Örneği)*. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2012), 242-258.
- Can, H. (1992). *Organizasyon ve yönetim*. Ankara: Adım Yayıncılık.
- Celep, C. (2002). *Sınıf Yönetimi ve disiplini*. (2. Baskı) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Creswell, J.W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing from five traditions*. (2nd ed.). London: Sage.
- Çağıltay, K., Yıldırım S., Aslan İ., Gök A., Gürel G., Karakuş T. vd. (2007). Öğretim teknolojilerinin üniversitede kullanımına yönelik alışkanlıklar ve beklentiler: betimleyici bir çalışma. *Dumlupınar Üniversitesi Akademik Bilişim Kongresi*. http://ab.org.tr/ab07/kitap/cagiltay_yildirim_AB07.pdf adresinden 18 Kasım 2013'de alınmıştır.
- Çelen, F. K., Çelik, A. ve Seferoğlu, S. S. (2011). Türk eğitim sistemi ve PISA sonuçları. *XIII. Akademik Bilişim Konferansı* (AB11), 2-4 Şubat. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Çelik, V. (2008). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çilenti, K. (1998). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. (6.Baskı). Ankara: Kadioğlu Matbaa.
- Çubukçu, Z. (2008). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin görüşleri*. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(44), 12-24.
- Deryakulu, D. (1991). *Eğitim Teknolojisi, iletişim ve öğrenme*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 24(2), 527-531.
- Doyle, W. (1986). *Classroom Organisation and Management. Handbook of Research on Teaching*. New York: Macmillan Pub. Comp.
- Duman, A. (2007). *Okullarda bilişim teknolojilerinden etkili yararlanmada okul yönetimi açısından karşılaşılan sorunlar (Elazığ ili örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

- Ekiz, H., Bayam, Y. ve Ünal, H. (2003). Mantık devreleri dersine yönelik internet destekli uzaktan eğitim uygulaması. *Third International Education Technologies Symposium* (s. 28-30).
- Elaziz, M. F. (2008). *Attitudes Of Students And Teachers Towards The Use Of Interactive Whiteboards In EFL Classrooms*. Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi Bölümü, Ankara.
- Er, S. T. (2007). *Bilgisayar destekli öğretim kapsamında bir uygulama İntel Gelecek İçin Eğitim Programı (Elazığ İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Erçetin, S.S. ve Özdemir, M.Ç. (2004). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Erdoğan, İ. (2001). *Sınıf Yönetimi-Ders, Konferans, Panel ve Seminer Etkinliklerinde Başarının Yolları*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Erduran, A. ve Tataroğlu, B. (2009). Eğitimde Akıllı Tahta Kullanımına İlişkin Fen ve Matematik Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılması. *9th International Educational Technology Conference* s. (14-21).
- Ergin, A. (1995). *Öğretim teknolojisi: İletişim*. Ankara: Pegem.
- Ergin, A. (1998). *Öğretim Teknolojisi ve İletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erol, Z. (2006). *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Uygulamalarında İlişkin Görüşler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Eurydice. (2011). *Avrupa'da okullarda BIT aracılığıyla öğrenme ve yenilik üzerine temel veriler*.
http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/key_data_series/129TR.pdf adresinden 23.Eylül.2013'de alınmıştır.
- Fer, S. (2004). İngilizce Öğretmenliği Aday Öğretmenlerinin Meslek Yaşamlarında Kullanacakları ile Üniversitedeki Öğretim Elemanlarının Kullandığı Öğretim Materyalleri Arasındaki İlişki. *Eğitim Araştırmaları*, 5 (17), 147-163.
- Fidan, N. (1996). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Kadioğlu matbaası.
- Finn, Jeremy D. and C. M. Achilles. (1990). "Answers and Questions About Class Size: A Statewide Experiment". *American Educational Research Journal*, 27(3), 557-577.
- Gagne, R. M. (1985). *The Condition of Learning*. New York: Holt Rinehart and Winston Inc.

- Geban, Ö. (1993). "Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitime Yönelik Yapılan Çalışmalara Genel Bakış", *Eğitimde Bilgi Teknolojileri Seminer Notları*. Ankara: MEB EBIT Daire Başkanlığı Yayınları.
- Gençtürk, E. (2003). "Yer Yuvarlağı Ünitesinin Öğretiminde Bilgisayarlı Geleneksel Öğretim Uygulamalarının Karşılaştırılması Üzerine Bir Uygulama", Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gürkaynak, G. ve Gülcü, A. (2012). TheEffect of Mathematica on Primary Students’ Perceptions of Properties of Three-Dimensional Geometric Objects. *Procedia-Socialand Behavioral Sciences*, 47(2012), 507-514.
- Gürsel, M., Sarı, H. ve Dilmaç, B. (2004). *Sınıf Yönetimi*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Güven, İ. (2012). Eğitimde 4+4+4 ve Fatih Projesi Yasa Tasarısı = Reform mu?.*İlköğretim Online*, 11(3), 556-577.
- Harder, H. (1990). "A Critical Look At Reduced Class Size". *Contemporary Education*. 62(1), 28.
- Hull, J. (1990). *Classroom Skills. A. Teacher Guide*. London: David Fulton Pub.
- İmer, G. (2000). *Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Adaylarının Bilgisayara ve Bilgisayarı Eğitimde Kullanmaya Yönelik Nitelikleri*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- İşman, A. (2002). Sakarya İli Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri Yönündeki Yeterlilikleri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(1), 72.
- İşman, A., Baytekin, Ç., Balkan, F., Horzum, B. ve Kıyıcı, M. (2002). Fen Bilgisi Eğitimi ve Yapısalcı Yaklaşım. *TheTurkish Online Journal of Educational Technology*, 1(1).-91.
- İşman, A. (2005). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. (Genişletilmiş 2. Baskı). Ankara: Sempati.
- Jankowska, M. A. (2004). Identify in gun iversity professors’ information needs in the challenging environment of information and communication technologies. *The Journal of Academic Librarianship*, 30(1), 51-66.
- Jones, V. ve Jones, L. (2004), *Comprehensive Classroom Management. Creating Communities of Support and Solving Problems*. (7nd ed.). Pearson.
- Karakuş, A. G. (1993) *Dünyada ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitim*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Kapusuzoğlu, S. (2004). İlköğretim Düzeyinde Sınıf Yönetimi Uygulamalarının Öğrenci Öğretmen Görüşleri ve Sınıf Yönetimi Profilleri Açısından Değerlendirilmesi. *13.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Kaya, Z. (2005). *Öğretim teknikleri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegema.
- Kayaduman, H., Sarıkaya, M. ve Seferoğlu, S. S. (2011). Eğitimde FATİH projesinin öğretmenlerin yeterlik durumları açısından incelenmesi. *Akademik Bilişim Konferansı*, Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Kennewell, S. and Morgan, A. (2003). "Student teachers' experiences and attitude stowards using interactive whiteboards in theteaching and learning of young children". <http://www.canterbury.ac.uk/education/protected/ppss/docs/kennewell-morgan.pdf>, adresinden 01 Eylül 2013' alınmıştır.
- Koşar, E. ve Diğerleri. (2003). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (2.Baskı). Ankara: Öğreti Yayınları.
- Kurt, A. A., Kuzu, A., Dursun, Ö. Ö., Güllüpinar, F., & Gültekin, M. (2013). FATİH Projesinin pilot uygulama sürecinin değerlendirilmesi: Öğretmen görüşleri. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 1(2), 1-23.
- Küçükahmet, L. (2001). *Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçükahmet, L. (2004). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Lemlech, J. K. (1988). *Classroom Management*. (2nd Ed.). New York: Longman Inc.
- Livatyalı, H. (2004). "Zaman Yönetimi ve Okul" *Sınıf Yönetimi*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Lortoğlu, A. (2008). *Sınıf Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Öğretim Programı Kapsamında, Eğitim Teknolojisi Uygulamalarında Karşılaştıkları Güçlükler*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Türkiye.
- Mason J. (2002). *Qualitative researching*. (2nd. Ed.) London. Sage Publications Ltd.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1998). Seçmeli Bilgisayar Dersi Müfredatı. *2492 Sayılı Tebliğler Dergisi*.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2009). *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi*. <http://hbogm.meb.gov.tr> adresinden 1 Mart 2013'de alınmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2003). *FATİH Projesi hakkında*. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6>. adresinden 5 Mart 2013'de alınmıştır.

- Montero, S. (1989). *Classroom Management: Instructional Strategies and the Allocation of Learning Resources*. BridgesResearch Report Series. Harvard Graduate School of Education.
- Numanoğlu, M. (1992). *MEB Bilgisayar Destekli Eğitim Projesi Bilgisayar Destekli Eğitim Yazılımlarında Bulunması Gereken Özellikler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Olakulehin, F. K. (2007). Information and communication technologies in teacher training and Professional development in Nigeria. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 8(1), 133-142.
- Özan, M., B., ve Özdemir, T., Y. (2010). İlköğretimde Multimedya Kullanımının Sınıf Yönetimine Etkisi. 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu* (20-22 Mayıs 2010), Elazığ: Fırat Üniversitesi.
- Özateş, D. (2007). *Polis meslek yüksekokullarında bilgisayar destekli öğretim uygulamaları ile ilgili bu okullarda görevli eğitimcilerin görüş ve düşünceleri - adana kemal Serhadlı polis meslek Yüksekokulu'nda bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Patton, M., Q. (1990). *Qualitative evaluation and research*. (2nd. Ed.) California: Sage Publications Inc.
- Sarı, E. (2002). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: ÜBL Yayınları.
- Sarıtaş, M. (2003). “*Sınıf Yönetimi ve Disiplinle İlgili Kurallar Geliştirme ve Uygulama*”. Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Şad, S. N. (2012). An AttitudeScalefor Smart Board Use in Education: Validity and Reliability Studies. *Computers&Education*, 58(3), 900-907.
- Şahin, Y.T. ve Yıldırım, S. (1999). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Taşçı, D. (1993). *Türkiye’de Bilgisayar Destekli Öğretim’in Yönetimi ve Bir Model Önerisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Tataroğlu, B. (2009). *Matematik Öğretiminde Akıllı Tahta Kullanımının 10. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarıları, Matematik Dersine Karşı Tutumları Ve Öz-Yeterlik Düzeylerine Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkiye.
- Teich, A. H. (1993). *Technology End The Future*. New York: St. Martin’s Pres.
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 155.

- Terzi, A. R. (2002). Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 156.
- Türk Dil Kurumu (2012). *Büyük Türkçe Sözlük*. Ankara:TDK.
- Türnüklü, A. (2000). Sınıf içi davranış yönetimi. *Eğitim Yönetimi Dergisi*, 6(21), 141–153.
- Tonta, Y. (1999). Bilgi toplumu ve bilgi teknolojisi. *Türk Kütüphaneciliği*, 13(4), 363-375.
- Tor, H. ve Erden, O. (2004). İlköğretim öğrencilerinin bilgi teknolojilerinden yararlanma düzeyleri üzerine bir araştırma. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3 (1), 120 – 130.
- Tutar, H. ve Yılmaz M. K. (2010). *Genel İletişim, Kavramlar ve Modeller*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Türel, Y. K. (2012). Teachers' Negative Attitude stowards Interactive Whiteboard Use: Needs and Problems. *Elementary Education Online*, 11(2), 423-439.
- UNESCO, (2003). *Developin gand Using Indicators of ICT Use in Education*. Bangkok: UNESCO Asiaand Pacific Regional Bureau for Education.
- UNESCO, (2006). *Using ICT to Develop Literacy*. Bangkok: UNESCO Asiaand Pacific Regional Bureau for Education.
- Uşun, S. (2004). *Bilgisayar destekli öğretimin temelleri (Gözden Geçirilmiş 2. baskı)*. Ankara: Nobel.
- Üre, Ö. (2003). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Mikro Basın-Yayım-Dağıtım.
- Vikipedi (2008). *Bilişim Bilimi*, http://tr.wikipedia.org/wiki/Bili%C5%9Fim#Kuramsal_Bilgisayar_Bilimi adresinden 16 Eylül 2013'de alınmıştır.
- Yalın, H. İ. (2004). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (11.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yanpar, T. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık,
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (1999). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6.baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, İ., H. Ulucan ve S. Pehlivan, (2010). Beden Eğitimi Öğretmenliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum ve Düşünceleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1),105-118.

Zengin, F.K.,Kırılmazkaya, G. ve Keçeci, G. (2011). Akıllı Tahta Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Fen Ve Teknoloji Dersindeki Başarı ve Tutuma Etkisi. *5th International Computer&Instructional Technologies Symposium* (s. 27702-27707).

EKLER

Ek-1.Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Görüşme Formu

FATİH PROJESİ KAPSAMINDAKİ OKULLARDA BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMININ SINIF YÖNETİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
--

Yer:..... Tarih ve Saat(Başlangıç-Bitiş):

Görüşmeci:.....

GİRİŞ

İyi günler, ben Ezgi Albayrak, Akdeniz Üniversitesinde Eğitim Yönetimi ve Denetimi Alanında Yüksek Lisans yapıyorum. “**Fatih Projesi Kapsamındaki Okullarda Bilişim Teknolojilerinin Kullanımının Sınıf Yönetimi Açısından Değerlendirilmesi** ” amacıyla bir araştırma yapıyorum. Bu çalışma ile FATİH Projesi kapsamındaki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımını sınıf yönetimi açısından değerlendirerek olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koymayı amaçlıyorum.

* Bana görüşme sürecinde söyleyeceklerinizin tümü gizlidir. Bu bilgileri araştırmacıların dışında herhangi bir kimsenin görmesi mümkün değildir. Ayrıca, araştırma sonuçlarını yazarken görüştüğümüz bireylerin isimlerini kesinlikle rapora yansıtmayacağız.

* Başlamadan önce, bana yöneltmek istediğiniz, bir soru var mı?

* Görüşmeyi izin verirsiniz kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?

* Bu görüşmenin yaklaşık bir saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirsiniz sorulara başlamak istiyorum.

I. BÖLÜM

Kişisel Bilgiler: Aşağıda verilen kişisel özelliklerden size uygun olarak doldurunuz.

1. Cinsiyetiniz:

☐ Bayan ☐ Bay

2. Öğretmenlik mesleğini kaç yıldır yapıyorsunuz? (.....)

3. Branşınız? (.....)

4. Eğitim durumunuz?

☐ Önlisans ☐ Lisans ☐ Y. Lisans ☐ Doktora Diğer:.....

5. Derslerinizi öğretirken kaç yıldır Bilgi ve İletişim Teknolojilerini kullanıyorsunuz?

☐ 1 yıldan az ☐ 1-3 yıl ☐ 4-7 yıl ☐ 8-11 yıl ☐ 11yıldan fazla

6. Daha önce derslerinizde kullandığınız Bilgi ve İletişim Teknolojileri nelerdir?

☐ Bilgisayar ☐ Projeksiyon ☐ Akıllı Tahta ☐ Televizyon ☐ CD/DVD Oynatıcı ☐ Tepegöz

☐ Yazıcı ☐ İnternet Diğer:.....

7. FATİH Projesi eğitimde teknoloji kullanımı kursu dışında, daha önce Bilgi ve İletişim Teknolojileri ilgili bir hizmet içi eğitim kursu aldınız mı?

☐ Evet(.....)

☐ Hayır

8. Sınıf yönetimi alanında hizmet içi eğitim kursu aldınız mı?

☐ Evet(.....)

☐ Hayır

II. BÖLÜM

A. Plan Program ve Etkinliklerin Yönetimine İlişkin Sorular

1. Sınıf yönetimi açısından değerlendirecek olursanız etkileşimli tahtayı dersinizi planlarken hangi sıklıkla kullanıyorsunuz? (Dersin başında, ortasında, sonunda, sürekli vb.)
2. Sınıf içi ve dışı etkinliklerinizi yönetirken etkileşimli tahtayı dersin hangi amaçla kullanıyorsunuz? (Hazırlık, etkinlikler, konu anlatımı, ödevlendirme, tekrar, pekiştirme, değerlendirme vb.)
3. Etkileşimli tahtanın hangi özelliklerini daha etkin ve verimli kullanıyorsunuz? (Yazı yazma, sunumlar, internet, kitaplar, ders içerikleri vb)
4. Ders esnasında tablet bilgisayarlar ne sıklıkla kullanılıyor?(Sürekli, ders sonunda, nadiren vb.).
5. Tablet bilgisayarlarda ne tür çalışmalar yapılıyor? (Sunumlar, Word belgeleri, araştırmalar vb.)
6. Etkileşimli tahta ve tablet bilgisayarla birlikte öğrenci ders katılımındaki değişimler nelerdir?

B. Sınıfın Fiziksel Ortamına Yönelik Sorular

1. Dersliklerin fiziksel ortamlarını göz önüne aldığınızda etkileşimli tahtayı konumu ve boyutları açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?
2. Sizce sınıf oturma düzeninin etkileşimli tahta ve tablet bilgisayar kullanımına olumlu ya da olumsuz etkisi nelerdir?
3. Sizce sınıf mevcudundaki farklılıklar etkileşimli tahta ve tablet bilgisayar kullanımını nasıl etkiliyor?
4. Sizce ses ve ışık düzeni etkileşimli tahta kullanımını nasıl etkiliyor?
5. Etkileşimli tahtaların ve tablet bilgisayarların görünüm ve görüntü kalitesi hakkında neler düşünüyorsunuz?

C. Sınıfta İlişki Yönetimi İle İlgili Sorular

1. Etkileşimli tahta kullanımı ile birlikte sınıf içi iletişimde ne gibi değişimler yaşadınız?
2. Öğrencilerin derse karşı ilgi ve tutumlarında ne gibi değişiklikler oldu?
3. Öğrencilerin derse katılımı ve motivasyonundaki değişimler nelerdir?
4. Tablet bilgisayarları kullanırken etkili iletişimi nasıl sağlıyorsunuz?

5. Tablet bilgisayar ve etkileşimli tahtayı kullanırken öğrencileri derse nasıl güdüyorsunuz?
6. Etkileşimli tahta ve tablet bilgisayar sınıf kurallarında ne gibi değişimler yarattı?

D. Zaman Yönetimi İle İlgili Sorular

1. Ders zamanını etkili kullanma açısından etkileşimli tahtanın olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?(derse hazırlık, derse giriş-çıkış zamanı, ödev kontrol- inceleme vb. açılardan)
2. Tablet bilgisayar ve etkileşimli tahta kullanmadan önce zaman planlamasını, organizasyonu ve hazırlık çalışmasını nasıl yapıyorsunuz?
3. Ders sırasında zamanın ne kadarının etkileşimli tahtaya ayırıyorsunuz?
4. Etkileşimli tahtayı kullanmakla birlikte ders materyallerin kullanılması ve erişimi ile ilgili neler değişti?

E. Davranış Yönetimine İlişkin Sorular

1. Etkileşimli tahta ve tablet bilgisayarları kullanmaya başladıktan sonra öğrenci sınıf içi davranışlarında ne tür değişimler yaşandı?
2. Öğrencilerin ilgi ve dikkatlerinde ne gibi değişimler oldu?
3. Öğrenci istenmeyen davranışlarında ne gibi değişimler oldu?
4. Öğrenciden beklenen olumlu davranışlarında ne gibi değişimler oldu?
5. Sınıf iklimi üzerinde olumlu ve olumsuz ne gibi değişiklikler yaşandı?
6. Etkileşimli tahta ve tablet bilgisayarları kullanmaya başladıktan sonra sınıf disiplninde neler değişti? (olumlu-olumsuz öğrenci davranışlarındaki değişimler vb.)
7. Etkileşimli tahta ve tablet kullanımıyla birlikte öğrencilerin derse devam-devamsızlıklarında ne gibi değişim yaşandı?
8. Etkileşimli tahta ve tablet bilgisayarlara ayrılan zaman sınıf atmosferini nasıl etkilemektedir?

Yoğun çalışmalarınız arasında görüşme isteğimizi kabul ettiğiniz ve zaman ayırdığınız için tekrar teşekkür ederim. Değerli görüşlerinle araştırma sürecine çok önemli katkılarda bulundunuz. Ben de, bu çalışmanın karar aşamasında yetkililere ışık tutmasını umuyor ve size saygılarımı sunuyorum.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Ezgi ALBAYRAK
Doğum Tarihi ve Yeri : 06.07.1982/ Antalya
Medeni Durumu : Evli

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise : Antalya Lisesi
Lisans Diploması : Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Sınıf Öğretmenliği Bölümü (1999/2003)

Yüksek Lisans

Diploması : Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim
Yönetimi ve Denetimi Tezsiz Yüksek Lisans
Programı

Yabancı Dil : İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı kurumlar : Fatma Şensoy İlköğretim Okulu (İstanbul/
B.Çekmece)
Altınova İlköğretim Okulu(Antalya/Kepez)

Adres : Altınova İlköğretim Okulu(Antalya/Kepez)
E-mail : styhema@gmail.com
Telefon : 05055756082

Google™ Bu sayfa İngilizce dilinde. Google Araç Çubuğu kullanılarak çevrilsin mi? İngilizce dilinde değil mi? Geliştirmemize yardım edin
Bu güvenli sayfanın içeriği, çevrilmek üzere güvenli bir bağlantı kullanılarak Google'a gönderilecektir. Daha fazla bilgi

Search

Trash

My Folders

My Folders

My Documents

Trash

My Documents

Documents

Sharing

Settings

page 1 of 1

Title

Report Author Processed Actions

FATİH PROJESİ KAPSAMINDAKİ
OKULLARDA BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN
KULLANIMININ SINIF YÖNETİMİ
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
1 part - 14,923 words

Ezgi
ALBAYRAK
Mon Mar 10,
2014
11:00am EET

page 1 of 1

Submit a
document

60,246 Pages
remaining

[Upload a File](#)

[Zip File Upload](#)

[Multiple File Upload](#)

[Cut & Paste](#)

View: [Recent Uploads](#)